

2015

ISPARTA

İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA
RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ISPARTA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2015)

YAZARLAR

EYÜP ENSAR KARAMAN

HASAN HÜSEYİN ÖNAL

ÖNSÖZ

Ülkemizin son yıllardaki kalkınma ve sanayileşme hızının artması, ülkemizin nüfus yapısının da değişmesine neden olmuştur. Köy merkezli nüfus yoğunluğundan şehir merkezli nüfus yoğunluğu olan bir yapı ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak işgücü yoğunluğu tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörüne kaymak zorunda kalmıştır.

Sanayileşmenin bütün bölgelerde aynı hızda ilerleyememesi ya da başka bir ifadeyle sanayinin belirli bölgelerde yoğunlaşması göç alan ve göç veren bölgeler sorununu doğurmuştur. Bütün bu sorunlar eğitimin kalitesini ve insanımızın eğitim imkânlarına ulaşabilmelerini olumsuz etkilemiştir. Küresel rekabet işletmelerin üretim hızlarını artırmaya kaliteli ürün üretmeye mecbur bırakmaktadır. Verimli ve kaliteli üretimin temel unsurlarından biride nitelikli ve eğitilmiş işgücüdür. İşletmelerin işgücü ihtiyaçlarını belirlemek ihtiyaçlar doğrultusunda işgücü eğitimi planlamak, ancak işgücü piyasasının doğru analiz edilmesi ve izlenmesi ile mümkün olacaktır.

İş gücü piyasası analizi, ilimizin istihdam ve iş gücü açısından mevcut yapısının tespitini sağlamakla kalmayıp gelecek yılın planlanmasına da katkılar sağlayacaktır. İşletmelerimizin insan kaynakları planlamalarına ışık tutacağı inancındayız. Başta kurumumuz olmak üzere iş gücü eğitimi ile ilgili eğitim kurumlarının yıllık iş gücü eğitimi planlamalarında da belirleyici rolünün olacağı açıktır. Yapılan bu çalışmanın ilimize, ülkemize, insanımıza ve işletmelerimize faydalı olmasını temenni ediyor, analiz çalışmasında emeği geçen katkı sağlayan ve desteklerini esirgemeyen bütün kurumlarımızın, işletmelerimizin yönetici ve çalışanları ile Isparta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü çalışanlarımıza teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Hüseyin Ergin

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TABLO LİSTESİ.....	iv
ŞEKİL LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR.....	vii
YÖNETİCİ ÖZETİ	8
GİRİŞ.....	12
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ	13
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	13
İŞKUR GÖSTERGELERİ	15
KAYITLI İŞSİZ	15
AÇIK İŞLER.....	17
İŞE YERLEŞTİRMELER	18
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ.....	20
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ.....	21
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	23
AMAÇ VE YÖNTEM	23
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	25
AÇIK İŞLER.....	41
AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERİLER	58
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	66
İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ.....	82
SONUÇ.....	88
KAYNAKÇA.....	90
EKLER	91

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri.....	13
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı.....	16
Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı	18
Tablo 3: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı.....	20
Tablo 4:Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)	21
Tablo 5: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)	21
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)	22
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı.....	26
Tablo 9: Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	27
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	30
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler	31
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları	32
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler	34
Tablo 14: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerleri Oranı.....	34
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler	35
Tablo 16: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı.....	36
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler	37
Tablo 18: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanan Hizmetlerin Dağılımı	40
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları	42
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Olan İşyerlerinin Dağılımları	44
Tablo 21: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı	45
Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	46
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı	48
Tablo 24: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı	49
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	50
Tablo 26: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	51
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	52
Tablo 28: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları	53
Tablo 29: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları.....	53
Tablo 30: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....	54
Tablo 31: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	54
Tablo 32: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	55
Tablo 33: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	55
Tablo 34: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	56

<i>Tablo 35: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı</i>	57
<i>Tablo 36: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi</i>	61
<i>Tablo 37: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi</i>	62
<i>Tablo 38: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi</i>	62
<i>Tablo 39: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı</i>	63
<i>Tablo 40: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi</i>	64
<i>Tablo 41: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi</i>	64
<i>Tablo 42: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi</i>	65
<i>Tablo 43: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi</i>	65
<i>Tablo 44: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı</i>	67
<i>Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı</i>	68
<i>Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler</i>	69
<i>Tablo 47: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*</i>	75
<i>Tablo 48: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalama Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu</i>	76
<i>Tablo 49: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu</i>	77
<i>Tablo 50: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu</i>	79
<i>Tablo 51: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu</i>	80
<i>Tablo 52: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları</i>	82
<i>Tablo 53: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları</i>	83
<i>Tablo 54: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları</i>	84
<i>Tablo 55: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek</i>	85
<i>Tablo 56: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler</i>	85
<i>Tablo 57: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi</i>	86
<i>Tablo 58: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi</i>	87

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri	14
Şekil 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	15
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş	17
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme	19
Şekil 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları	28
Şekil 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı	29
Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar	33
Şekil 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları	37
Şekil 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı	38
Şekil 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı	39
Şekil 11: Açık İş Olan İşyerleri	41
Şekil 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları	43
Şekil 13: Açık İş Olan İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı	45
Şekil 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları	47
Şekil 15: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı	51
Şekil 16: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi	60
Şekil 17: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu	66
Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı	69
Şekil 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 2014/2015	70
Şekil 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri ISPARTA/TÜRKİYE	71
Şekil 21: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*	73
Şekil 22: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri	78
Şekil 23: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri	79
Şekil 24: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri	81

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasası, belirli bir dönemde geçerli ücret ve çalışma koşullarını kabul ederek çalışma istek ve arzusunda olan işgücü arzı ile bu işgücünü istihdam etmeyi amaçlayan işgücü talebinin karşılaştığı piyasadır. Isparta ili için işsizlik oranları sadece 2010 yılında bir artış göstermiştir. Daha sonraki yıllarda ise yeni açılan işletmeler, İŞKUR faaliyetleri, devletin istihdamı artırıcı aktif politikaları ile bu oran sürekli azalarak 2013 yılında son 5 yılın en düşük seviyesi olan %8,7' ye gerilemiştir. Buna karşın istihdam ve işgücüne katılma oranları dalgalı bir seyir izlemiştir.

2010 yılında Isparta ilinde 9.058 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibariyle bu sayı iki kattan fazla artarak 19.787'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 19.787'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında büro memuru, satış danışmanı, sekreter, şoför, garson, aşçı yardımcısı, çaycı ve ön muhasebeci mesleklerinin sıralandığı görülmektedir.

2010 yılında 1.901 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 11.707 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık iş sayısı 12.790 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısının ikiye katlanacağı öngörülmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile hem iş arayanların hem de işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve bunun neticesinde diğer verilerde olduğu gibi eleman taleplerinde de 2010 yılından itibaren sürekli bir yükseliş gözlenmektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi almış, bu meslekleri sırasıyla Büro Memuru, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Şoför, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Mermer İşçisi, Aşçı Yardımcısı, Tıbbi Dokümantasyoncu Ve Sekreter izlemiştir.

2010 yılında 1.525 olan işe yerleştirme sayısı dört kattan fazla artarak 2013 yılında 7.490'a çıkmıştır. 2014 yılında ise 6.145'e düştüğü görülmektedir. İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır.

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 608 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 1.870 kişi katılmıştır. Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 3.143 kişi programdan yararlanmıştır. İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 564 İEP düzenlenmiş olup 906 kişi bu programlardan faydalanmıştır. Mesleki eğitim kurslarında ise 35 adet kurs düzenlenmiş olup 744 kişi bu kurslardan faydalanmıştır. Isparta ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 2.621 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 1.636'sı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Isparta ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İmalat ile İnşaat sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 65'ini oluşturmaktadır.

Isparta ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 16 bin 872 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 73,2'si erkek, yüzde 26,8'i kadındır. Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Isparta'da sadece Sağlık sektöründe çalışan kadın sayısı erkek sayısından daha fazladır. Isparta'da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneliyle benzerlik göstermektedir. Isparta'da ortalama çalışan sayısı en yüksek sektör Madencilik ve taş Ocakçılığı (174) olur iken; en düşük ortalama çalışan sayısının olduğu sektör: Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür (1).

Isparta ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda Temizlik görevlisi, Mermer işçisi, Şoför-yük taşıma meslekleri gelmektedir. Isparta ili özelinde incelendiğinde, mermer fabrikaları ve iplik fabrikalarının yoğunluğundan ötürü erkeklerde mermer işçisi, kadınlarda iplik eğirme operatörü meslekleri en fazla çalışılan mesleklerin başında gelmektedir.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Isparta ilinde yüzde 52,3'tür. Isparta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Isparta'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur.

Isparta ilinde işyerlerinin yüzde 9'u part-time çalışana sahiptir. Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Tekstil terbiye işçisi, Temizlik Görevlisi ve Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi olmuştur. Isparta ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 24,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 30'u kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 63'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 10,6'sı ihracat yapmaktadır. İlde 7 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 32'si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Başka bir deyişle; her 3 işçiden 1'i ihracat yapan firmalarda çalışmaktadır.

Isparta ilindeki işyerlerinin yüzde 10,7'si açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Isparta ilinde 65 işyerinde toplam 227 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Isparta ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 62,5 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 17,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 9,4 ile İnşaat sektörü gelmektedir. Isparta'da toplam açık işlerin yüzde 10,2'si için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 15-19 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 25+ yaş grubuna sahip işyerleri ile 5-9 yaş arası işyerleri gelmektedir.

Isparta ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde meslek sıralamaları değişmiştir. 2014'te % 55,6'lık açık iş oranıyla İp Büküm Makinesi Operatörü ilk sırayı alırken; bu yıl % 100'lük oranla Torna Tezgâhı Ayarçı-Operatörü ilk sırada yer almıştır. Satış Danışmanı mesleği 2014 yılında % 1,0 açık iş oranıyla sıralamada yer alırken, bu yıl % 1,7 ile bir sıra üste çıkmıştır. 2014'te açık işler bakımından ilk on beş meslek içerisinde yer alan mesleklerden neredeyse tamamı bu sene ilk on beş meslek içerisinde yer almamıştır. Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında, arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR yer alırken, sırasıyla; Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında; İmalat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, inşaat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Toptan ve perakende ticaret sektöründe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe, İletişim ve İfade Yeteneği, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe, Sorun çözme ve inisiyatif alabilme becerileri gelmektedir.

Isparta’da açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi; lise altı, fark etmez ve genel lise şeklindedir. Isparta’da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 648 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür. Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 40’lık pay ve 262 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 20’lik pay ve 129 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yüzde 13,2’lik pay ve 86 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 5 tanesi ortaktır. Gaz altı kaynakçısı, Garson, kazan yapımcısı, Şoför-yük taşıma, Aşçı meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisinde yer almaktadır. Bu meslekler Isparta işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir.

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Isparta ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde genelde sıralamanın aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Isparta’da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla “Bu meslekte işe başvuru yapılmaması” ve “Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi” nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Isparta ile Türkiye geneli arasında farkın çok olduğu iki neden vardır. Bunlardan ilki 14,2 puanlık farkla “Önerilen ücretin az bulunması” , ikincisi de 9,5 puanlık farkla “Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması” nedenleridir. Söz konusu iki neden de Isparta’daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle Isparta’daki işverenler Türkiye geneline göre ücret ve deneyimli eleman konusunda daha az sıkıntı çekmektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Isparta’da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,3 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 3,1 part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 4,3 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,0’dır. Toplam 116 farklı meslekte 746 kişilik istihdam artışı beklenirken, 20 farklı meslekte de 66 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Isparta’daki işyerlerinin yaklaşık yüzde 55,5’inin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Isparta ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,0’ı istihdamlarında azalış beklentisi içindedir.

GİRİŞ

Isparta ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibarıyla yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşzamanlı yapılmasıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibarıyla değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Isparta ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Isparta işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü piyasası, belirli bir dönemde geçerli ücret ve çalışma koşullarını kabul ederek çalışma istek ve arzusunda olan işgücü arzı ile bu işgücünü istihdam etmeyi amaçlayan işgücü talebinin karşılaştığı piyasadır. İşgücü arzı ülkenin nüfusu ve nüfusun yapısı ile yani insan unsuru ile ilgilidir. İşgücü talebi ise yatırımlarla, yeni iş sahalarının açılmasıyla, yani ülkenin ekonomik yapısı ve gücüyle ilgilidir.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Isparta ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1’de Isparta iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. 2008 yılından 2013 yılına kadar olan; işgücüne katılım oranı, istihdam oranı ve işsizlik oranı başlıkları altında oransal değerler ile Isparta ilinin işgücü piyasası yorumlanmaya çalışılacaktır.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri¹

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İşsizlik Oranı	İstihdam Oranı
2008	53,6	8,1	49,2
2009	52,3	10,5	46,8
2010	51,2	12,0	45,0
2011	52,5	9,7	47,4
2012	50,8	8,9	46,3
2013	54,2	8,7	49,5

Kaynak: TÜİK

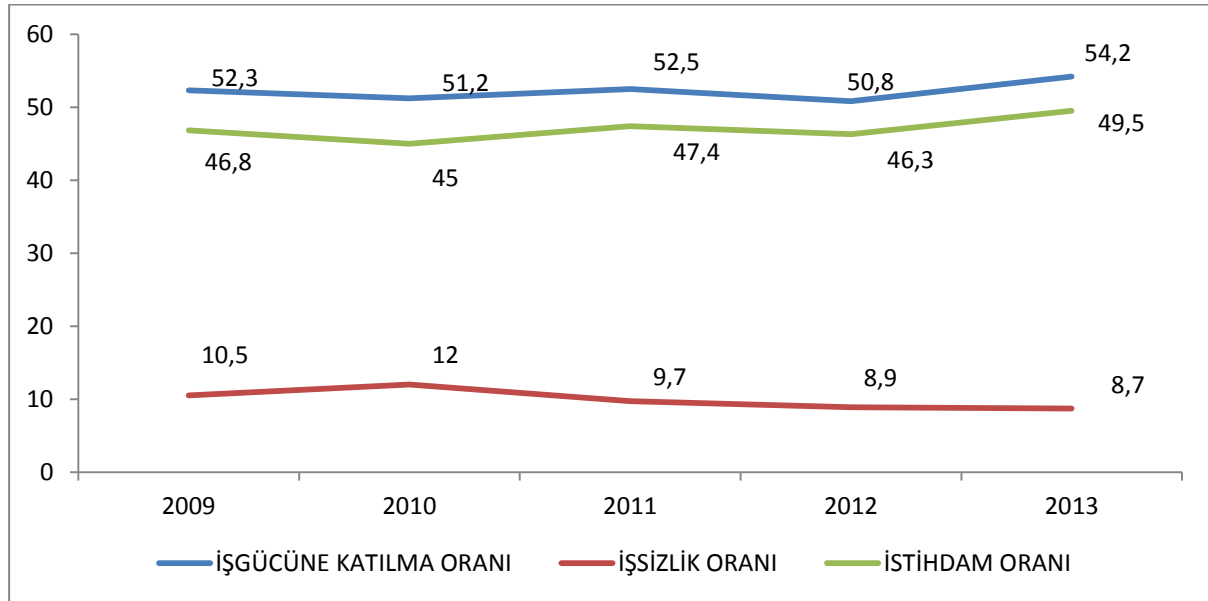
İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır.

¹ TÜİK’in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Şekil 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Kaynak: TÜİK

Yukarıdaki grafikte görüldüğü üzere, Isparta ili için işsizlik oranları sadece 2010 yılında bir artış göstermiştir. Daha sonraki yıllarda ise yeni açılan işletmeler, İŞKUR faaliyetleri, devletin istihdamı artırıcı aktif politikaları ile bu oran sürekli azalarak 2013 yılında son 5 yılın en düşük seviyesi olan %8,7' ye gerilemiştir. Buna karşın istihdam ve işgücüne katılma oranları dalgalı bir seyir izlemiştir. Bu seyir yorumlanacak olursa, çalışabilir yaştaki nüfusa karşın Isparta ilindeki istihdam alanlarının yıllara göre değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

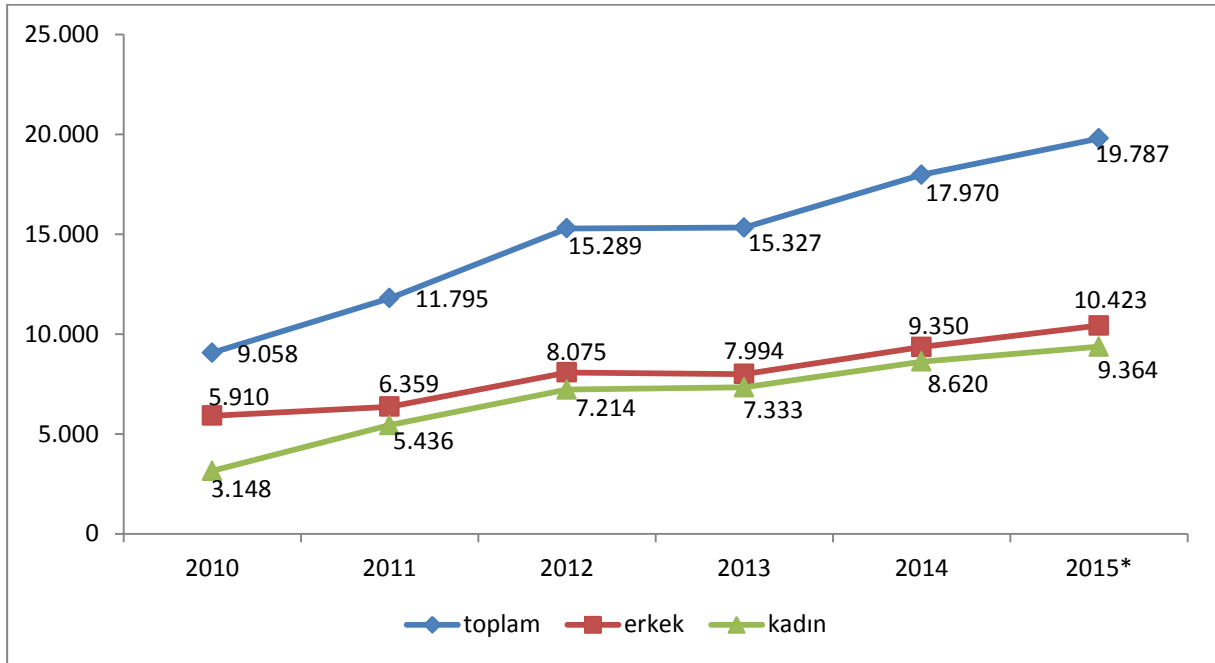
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdır.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibarıyla Isparta ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Isparta ilinde 9.058 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla bu sayı iki kattan fazla artarak 19.787'ye yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2013 yılında bir düşüş yaşanmış, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 3.148 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 9.364 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır.

Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
MESLEK	KAYITLI İŞSİZ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	4.540
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1.398
BÜRO MEMURU (GENEL)	1.391
SATIŞ DANIŞMANI	764
SEKRETER	628
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	510
GARSON (SERVİS ELEMANI)	409
AŞÇI YARDIMCISI	352
ÇAYCI	322
ÖN MUHASEBECİ	308
Diğer Meslekler	9.165
Toplam	19.787

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 19 bin 787'dir. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk iki meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında Büro Memuru, Satış Danışmanı, Sekreter, Şoför, Garson, Aşçı Yardımcısı, Çaycı ve Ön Muhasebeci mesleklerinin sıralandığı görülmektedir.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

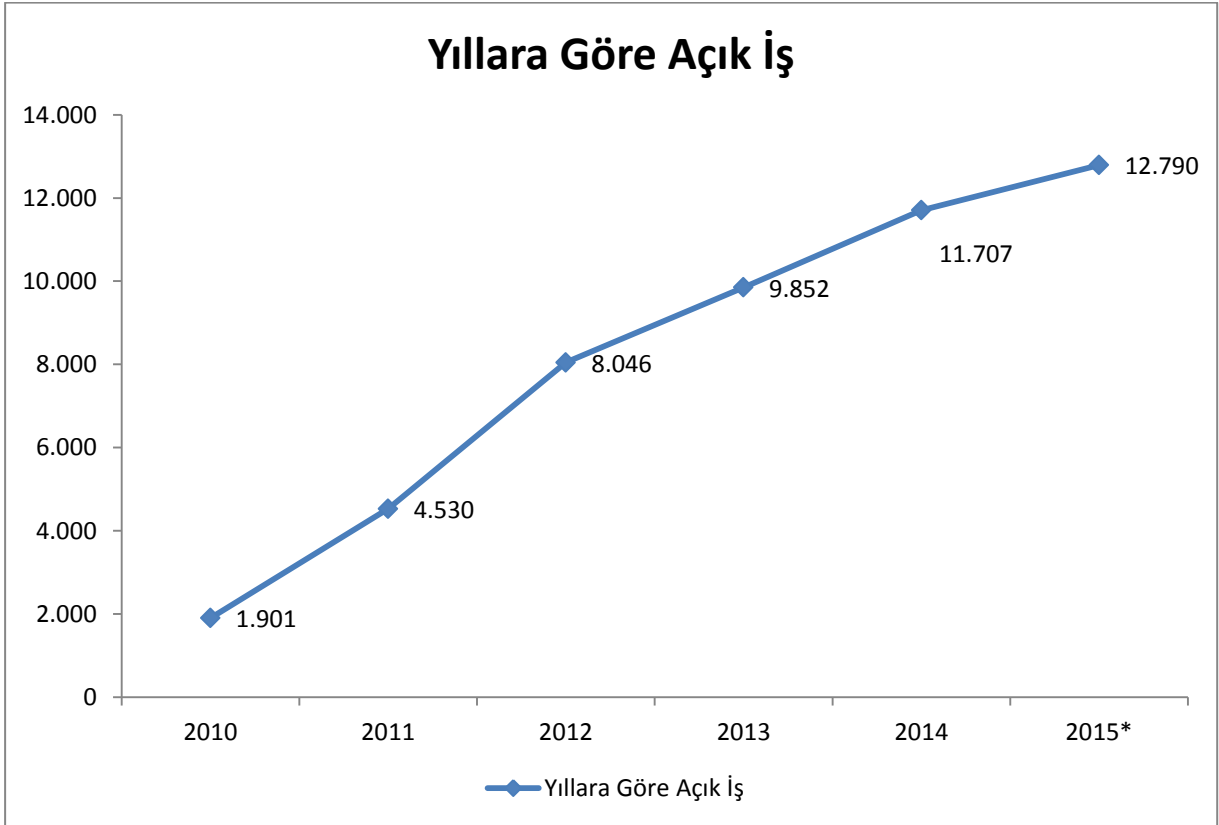
AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 901 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 11 bin707 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık iş sayısı 12.790 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısının ikiye katlanacağı öngörülmektedir.

Bunun nedenleri arasında; Kamu kurumlarından ihale alan firmalarla, sürekli iletişim halinde kalınıp, personel alımlarındaki yükümlülüklerinin hatırlatılması sayılabilir.

İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile hem iş arayanların hem de işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve bunun neticesinde diğer verilerde olduğu gibi eleman taleplerinde de 2010 yılından itibaren sürekli bir yükseliş gözlenmektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	Açık İş
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3566
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1880
BÜRO MEMURU (GENEL)	1546
GARSON (SERVİS ELEMANI)	440
SATIŞ DANIŞMANI	423
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	338
ÇAĞRI MERKEZİ MÜŞTERİ TEMSİLCİSİ	296
MERMER İŞÇİSİ	231
AŞÇI YARDIMCISI	176
TIBBİ DOKÜMANTASYONCU VE SEKRETER	165
DİĞER MESLEKLER	3729
TOPLAM	12790

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı kayıtlı işsizler de olduğu gibi Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi almış, bu meslekleri sırasıyla Büro Memuru, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Şoför, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Mermer İşçisi, Aşçı Yardımcısı, Tıbbi Dokümantasyoncu ve Sekreter izlemiştir.

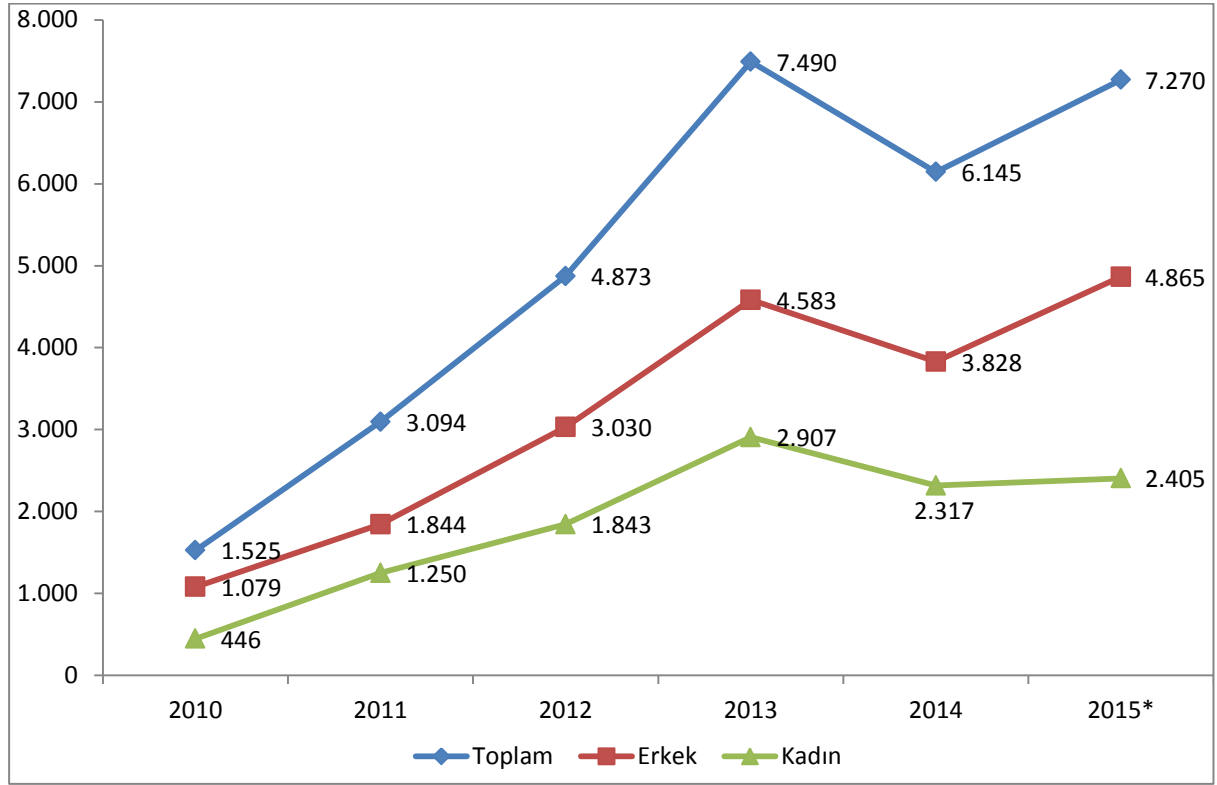
Isparta ili için Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleğinin en çok talep verilen meslekler arasına girmesinin nedeni; ilimize açılan Çağrı Merkezi işletmesidir. Garson ve Satış Danışmanı mesleklerinin de her yıl en çok talep verilen meslekler arasına girmesinin nedeni Isparta ilinde ağırlıklı olarak Hizmetler sektörünün faaliyet göstermesidir.

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında 1.525 olan işe yerleştirme sayısı dört kattan fazla artarak 2013 yılında 7.490'a çıkmıştır. 2014 yılında ise 6.145'e düştüğü görülmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır. 2015 yılında bir önceki yıla göre işe yerleştirme sayılarının yaklaşık ikiye katlanacağı öngörülmektedir. Bu verilerde açık iş sayılarıyla paralellik göstermektedir.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Beden İşçisi (Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Güvenlik Görevlisi (silahlı), Garson (Servis Elemanı), İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel), Hemşire, Büro Memuru, Satış Danışmanı, Aşçı meslekleri izlemektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında, bazı meslekler haricinde örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 3: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	İşe Yerleştirme
BEDEN İşÇİSİ (GENEL)	2051
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	1393
GÜVENLİK GÖREVLİSİ (SİLAHLI)	304
GARSON (SERVİS ELEMANI)	223
İPLİK EĞİRME OPERATÖRÜ (RİNG/VATER/VARGEL)	198
HEMşİRE	148
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	143
BÜRO MEMURU (GENEL)	141
SATIş DANIşMANI	130
AşÇI	100
DİĞER MESLEKLER	1314
TOPLAM	6145

Kaynak: İşKUR * HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 608 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 1.870 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 3.143 kişi programdan yararlanmıştır. İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 564 İEP düzenlenmiş olup 906 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 35 adet kurs düzenlenmiş olup 744 kişi bu kurslardan faydalanmıştır. İşKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 4: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

YILLAR	AKTİF İŞGÜCÜ PROGRAMLARI								TOPLUM YARARINA PROGRAMLAR	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Program Sayısı	İEP Kursiyer Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Kursiyer Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Program Sayısı	TYP Kursiyer Sayısı
2015*	35	744	564	906	9	220	608	1.870	64	3.143
2014	21	260	472	627	9	233	502	1.120	84	1.692
2013	13	148	336	432	10	272	359	852	52	628
2012	48	814	131	192	6	178	185	1.184	68	688
2011	49	818	58	101	16	392	123	1.311	15	162
2010	61	1.053	8	9	2	50	71	1.112	13	229

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Isparta ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 2.621 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 1.636'sı işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 5: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneğine Başvuran ve Hak Eden Sayısı (2015*)

YILLAR	İŞSİZLİK ÖDENEĞİ BAŞVURUSU SAYISI	İŞSİZLİK ÖDENEĞİ HAKEDEN SAYISI
2015 (*)	2.621	1.636
2014	3.013	1.722
2013	2.675	1.468
2012	2.150	1.515
2011	1.070	940
2010	1.174	1.060

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişikliklerle birlikte değerlendirildiğinde işsizlik ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	243
BÜRO MEMURU (GENEL)	163
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	110
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	78
SATIŞ DANIŞMANI	39
ÖN MUHASEBECİ	22
PARK TEMİZLİK İŞÇİSİ	22
ASFALT İŞÇİSİ	21
MERMER İŞÇİSİ	20
SEKRETER	18
Diğer Meslekler	668
Genel Toplam	1404

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok Beden İşçisi (Genel) mesleğinde olduğu tespit edilmiştir. Bu doğrultuda, vasıfsız işçilerin iş kaybına daha fazla uğradıkları görülmektedir. Tabloda, Park Temizlik İşçisi ve Asfalt İşçisi mesleklerinde işsizlik ödeneği başvuruları dikkat çekmektedir. Bunun sebebi olarak, belediyede taşeron firmalarda çalışan işçilerin ihale dönemlerinde işe giriş-çıkışlarının yapılmasıdır.

Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanmayabilmektedir.

Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu” 2 kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

² Soru Formu Ek 1’de verilmiştir.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Isparta ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir.

İŞYERİ VERİLERİ

Isparta ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 605 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 15 tanesinde işyeri bulunmaktadır. Finans ve sigorta faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde işyeri bulunmamaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+ İşyeri Sayısı
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	169
İmalat	132
İnşaat	97
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	44
Ulaştırma ve depolama	42
Eğitim	34
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	22
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	19
Diğer hizmet faaliyetleri	15
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14
Madencilik ve taş ocaklığı	7
Bilgi ve iletişim	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Gayrimenkul faaliyetleri	2
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
ISPARTA	605

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her 4 işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İmalat ile İnşaat sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör işyerlerinin yüzde 65'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründedir. Daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat sektörleri gelmektedir. Bu açıdan Isparta ilinin Türkiye geneli ile sektör sıralamasında farklılaştığı fakat ilk 3 sektör olarak aynı olduğu görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yaridan fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Isparta'da 2. sıradadır.

Isparta ilinde en az işyeri sayısı Türkiye genelinde de olduğu gibi, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründedir. Sıralamada birkaç sektördeki farklılık dışında Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Isparta ilinin dağılımı paralellik göstermektedir.

Tablo 9: Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	1649	4222	5871
Toptan ve perakende ticaret	608	1959	2567
İnşaat	146	2008	2154
Madencilik ve taş ocaklığı	166	1055	1220
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	657	407	1064
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	476	506	982
Ulaştırma ve depolama	137	802	939
Eğitim	349	456	805
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	161	478	639
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	57	178	235
Bilgi ve iletişim	38	130	168
Diğer hizmet faaliyetleri	42	106	148
Gayrimenkul faaliyetleri	21	31	52
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	24	26
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	4508	12363	16872

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 16 bin 872 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 73,2'si erkek, yüzde 26,8'i kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Isparta ilinde de Türkiye genelinde olduğu gibi kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. Oysaki 2014 yılı Hanehalkı İşgücü Anketi Bölgesel sonuçlarına göre Isparta'nın da içinde bulunduğu TR61 bölgesinde kadınların istihdam oranı Türkiye genelinin 8 puan üzerindedir.

Isparta ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat ve Toptan Perakende Ticaret sektörlerinde çalışanlar içerisinde kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörlerde çalışan kadın oranlarıyla benzerlik göstermektedir. Kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranının düşük olmasının diğer bir nedeni de, sağlık sektörü haricinde diğer tüm sektörlerde erkek çalışanların kadın çalışanlardan daha fazla olmasıdır.

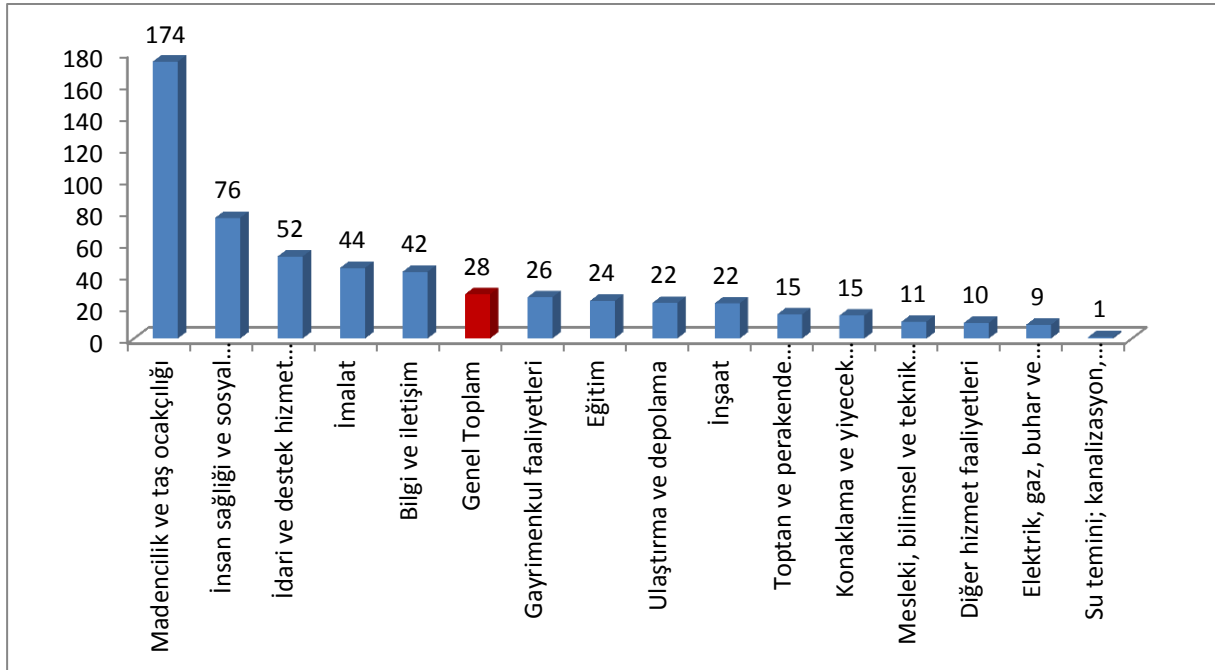
Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Isparta'da sadece Sağlık sektöründe çalışan kadın sayısı erkek sayısından daha fazladır.

Isparta’da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneliyle benzerlik göstermektedir. En çok çalışma olan ilk 3 sektör, Isparta ve Türkiye’de aynıdır. Isparta’da en fazla çalışan sayısı İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 62’si bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 65’i bu sektörlerde iken çalışanlarda 3 puanlık bir düşüş söz konusudur. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörler; İmalat, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret sektörleri iken, kadınlarda bu sıralama şu şekilde gelmektedir: İmalat, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret.

Isparta’da İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe, kadınların bu sektörde toplam çalışanlar içerisindeki oranı erkeklerden daha fazladır (% 61,7). Türkiye genelinde de benzer durum olup bu oran % 60’tır. Diğer sektörlerle bakıldığında ise erkekler oransal olarak kadınlardan daha fazla çıkmıştır. En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5’te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Şekil 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

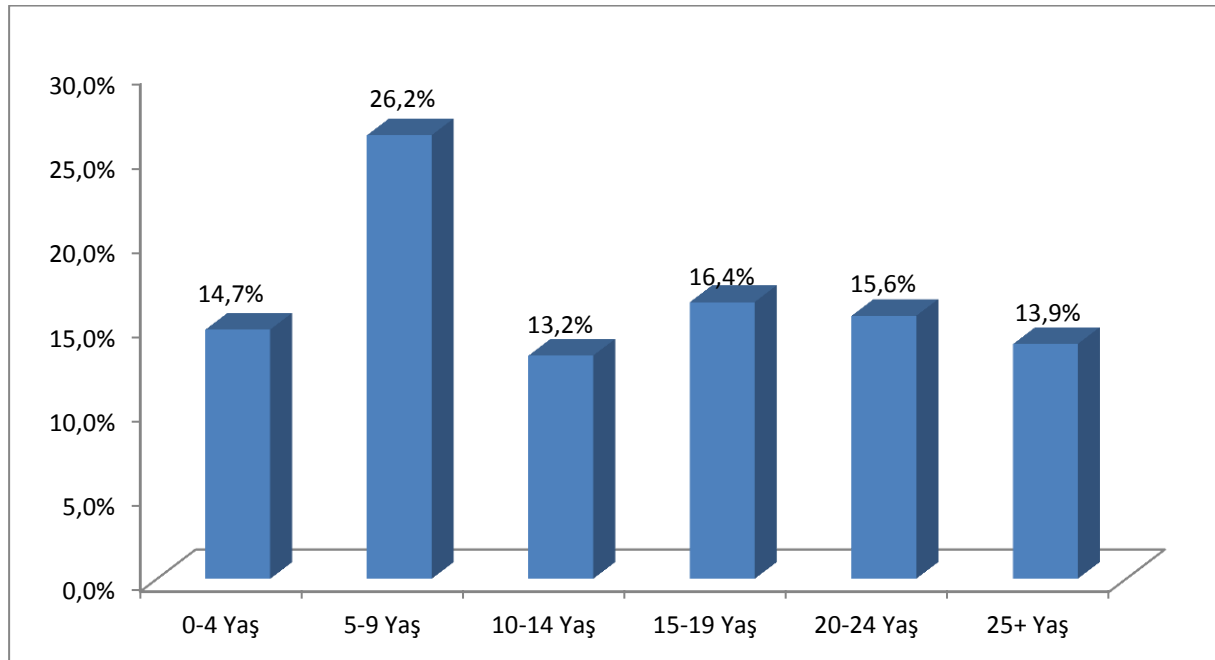
Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 28'dir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Isparta'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamanın üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamanın altındadır. Isparta'da ise Madencilik ve TAŞ ocakçılığı, İnsan Sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İmalat, Bilgi ve iletişim sektörleri ortalamanın üzerindedir. Diğer sektörler ise ortalamanın altında kalmıştır.

Isparta'da ortalama çalışan sayısı en yüksek sektör Madencilik ve taş Ocakçılığı (174) olur iken; en düşük ortalama çalışan sayısının olduğu sektör: Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür (1)

Şekil 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin dörtte biri 5-9 yaş arası olan işyerleri iken; 25 yıl ve daha uzun süredir faaliyet gösteren işyerlerinin oranı % 13,9'dur. Henüz 5 yılını doldurmamış yeni işyerlerinin oranı % 14,7 iken; en düşük orana sahip işyerleri 10-14 yaş arası olan işyerleridir (%13,2). 15 yaş ve üzeri işyerlerinin toplam oranı % 45,9'dur ve bu işyerlerinin yaş itibarıyla kökleşmiş ve kurumsallaşmış olduğu söylenebilir.

Türkiye geneline bakıldığında; Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	10+		
	Kadın	Erkek	Toplam
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	446	558	1004
Hizmet ve satış elemanları	605	1297	1902
Nitelik gerektirmeyen meslekler	801	1734	2535
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	48	97	145
Profesyonel meslek mensupları	665	1017	1682
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	294	3085	3379
Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları	548	1145	1694
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	1052	3205	4256
Yöneticiler	50	226	275
Genel Toplam	4508	12363	16872

Kaynak: İPA 2015

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis ve makine operatörleri ve montajcılardır. Çalışanların yüzde 25'2 si bu meslek grubundadır. Türkiye genelinde de bu meslek grubu oransal olarak ilk sıradadır.

Isparta ilinde çalışanların yüzde 15'i Nitelik Gerektirmeyen İşlerde Çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 16,7'dir. Isparta ilinde mesleki nitelik ve beceri gerektirmeyen işlerde çalışma oranı Türkiye geneline yakındır.

Bütün meslek gruplarında erkeklerin sayısı, kadınlardan daha fazla çıkmıştır. Toplam 16.872 çalışanın, 12.363'ü erkek 4.508'i kadındır. Bir başka söyleyişle, her 4 çalışandan 3'ü erkektir.

Genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları incelediğinde Isparta'da kadınların yüzde 14'ünün, erkeklerin ise yüzde 8'inin bu meslek grubunda çalıştığını görülmektedir. Fotoğrafa bu açıdan bakıldığında da kadınların yüksek eğitim gerektiren meslek grubunda daha yoğun çalıştığı tespit edilmiştir.

Isparta'da hem erkeklerin hem de kadınların en fazla çalıştığı meslek grubu, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu olurken; en az sayıyla çalışılan meslek grubu Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları olmuştur.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	Kadın	Toplam
Mermer işçisi	İplik eğirme operatörü	Temizlik görevlisi
Şoför-yük taşıma	Temizlik görevlisi	Mermer işçisi
Temizlik görevlisi	Tıbbi dok. Ve sekreter	Şoför-yük taşıma
Şoför (yolcu taşıma)	Tekstil terbiye işçisi	İplik eğirme operatörü
Beden işçisi (genel)	Büro memuru (genel)	Satış danışmanı
Satış danışmanı	Hemşire	Beden işçisi (genel)
Ağaç biçme makinesi operatörü	Satış danışmanı	Şoför (yolcu taşıma)
Çimento üretim elemanı	Makineci (dikiş)	Tekstil terbiye işçisi
Beden işçisi (inşaat)	Sekreter	Tıbbi dok.ve sekreter
Büro memuru (genel)	Kasiyer	Büro memuru (genel)

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda Temizlik Görevlisi, Mermer işçisi, Şoför-yük taşıma meslekleri gelmektedir. İşgücü piyasasında ev hanımları çalışma hayatına katılmak istediklerinde en fazla temizlik işlerini tercih ettiklerinden dolayı, temizlik görevlisi mesleği toplamda ağırlığını hissettirmektedir. En fazla çalışılan ilk on meslek dikkate alındığında kadınların erkeklere göre daha fazla mesleki nitelik ve beceri gerektiren işlerde çalıştığı görülmektedir.

Isparta ili özelinde incelendiğinde, mermer fabrikaları ve iplik fabrikalarının yoğunluğundan ötürü erkeklerde mermer işçisi, kadınlarda iplik eğirme operatörü meslekleri en fazla çalışılan mesleklerin başında gelmektedir.

Erkekler; daha fazla beden gücü gerektiren Mermer işçisi, Beden işçisi (genel), Ağaç biçme makinesi operatörü, Çimento üretim elemanı, Beden işçisi (inşaat) mesleklerini tercih ederken; kadınlar Tıbbi dok. Ve sekreter, Büro memuru (genel), Hemşire, Satış danışmanı, Sekreter, Kasiyer gibi nitelik gerektiren meslekleri tercih etmişlerdir.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

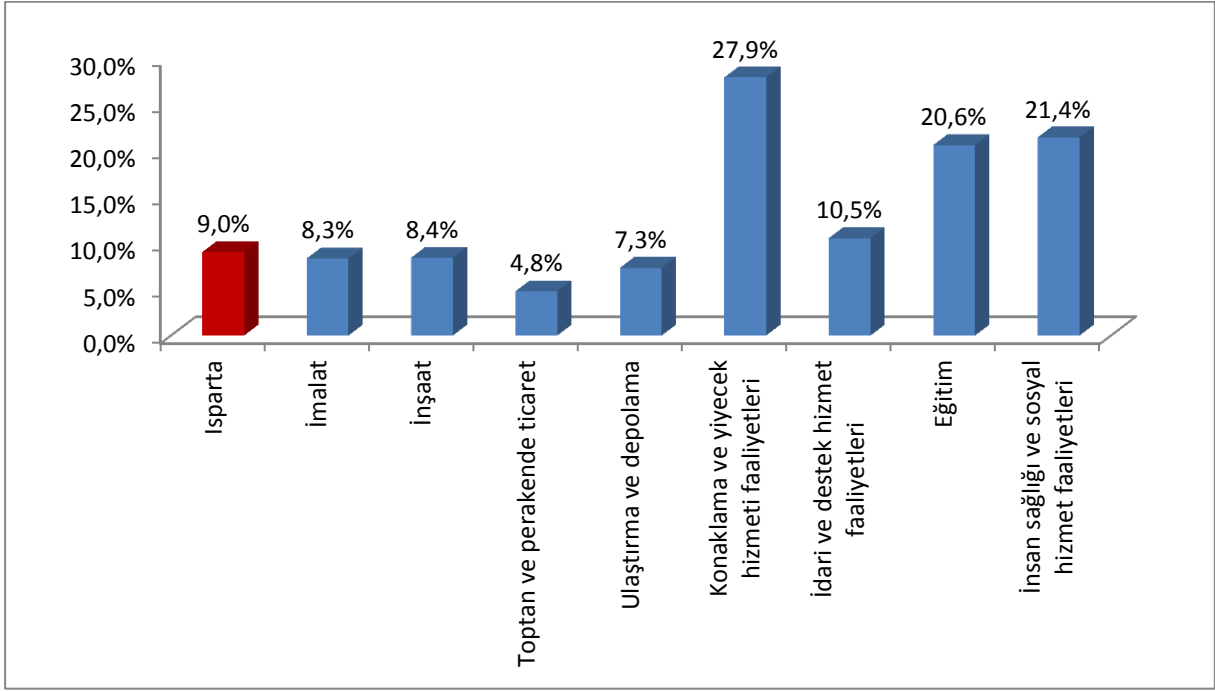
Sektör	İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı	İŞKUR hizmetinden faydalananların kendi içinde dağılımı
İmalat	70,5%	29,4%
Toptan ve perakende ticaret	48,5%	25,9%
İnşaat	33,7%	10,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	55,8%	7,8%
Eğitim	61,8%	6,6%
Ulaştırma ve depolama	31,7%	4,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	52,4%	3,6%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	71,4%	3,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	52,6%	3,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	60,0%	2,8%
Madencilik ve taş ocaklığı	66,7%	1,5%
Bilgi ve iletişim	75,0%	0,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	0,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlen. ür. ve dağıt.	33,3%	0,3%
Genel Toplam	52,3%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Isparta ilinde yüzde 52,3'tür. Isparta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Isparta'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her iki işyerinden birine hizmet sunma imkânı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan sektörler, İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe işyerlerinden hiçbiri İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamıştır. Bilgi ve İletişim, Gayrimenkul faaliyetleri ve Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretim ve dağıtım sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları oldukça düşüktür. İmalat sektöründe ise İŞKUR'un hizmet ağı oldukça geniştir.

Şekil 7: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde işyerlerinin yüzde 9'u part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Isparta'da part-time çalışanı olan işyeri oranı Türkiye oranına yakındır. Isparta'da araştırma kapsamına giren 16 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 8 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründedir. Bu sektör, part-time çalışanı olan işyeri olarak gerek sayısal gerek oransal anlamda ilk sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir.

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki her dört işyerinden birinin part-time çalışanı bulunmaktadır. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. Isparta ilinde çalışanların yüzde 13'ü part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8'dir. Türkiye genelinde Isparta geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Isparta'da part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 39,4'ü kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Isparta'da part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	Erkek	Toplam
Tekstil terbiye işçisi	Tekstil terbiye işçisi	Tekstil terbiye işçisi
Temizlik görevlisi	Boyacı (örgü yünü)	Temizlik görevlisi
Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi	Garson (servis elemanı)	Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi
Hemşire	Ağaç biçme makinesi operatörü	Garson (servis elemanı)
Servis rehberi (okul)	Halı dokuyucu-otomatik tezgâh	Boyacı (örgü yünü)
İplik eğirme operatörü	Diğer uzman tıp doktorları	Diğer uzman tıp doktorları
Masura kesim makinesi operatörü	Temizlik görevlisi	İplik eğirme operatörü
Diğer uzman tıp doktorları	Pazarlamacı	Ağaç biçme makinesi operatörü
Bobinci - yün iplik	Servis şoförü (okul)	Hemşire
Paketleme işçisi (el ile)	İplik eğirme operatörü	Halı dokuyucu-otomatik tezgâh

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Tekstil terbiye işçisi, Temizlik Görevlisi ve Kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi olmuştur.

Tablo 14: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerleri Oranı

Sektör	Oran	Çalışan Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve taş ocaklığı	50,0%	164	1034	1198
Gayrimenkul faaliyetleri	50,0%	3	31	34
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	47,4%	434	435	869
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	42,9%	602	337	939
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	39,5%	97	234	332
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	33,3%	1	20	21
İmalat	30,3%	1169	2372	3541
Toptan ve perakende ticaret	28,1%	253	713	966
Bilgi ve iletişim	25,0%	23	119	142
Ulaştırma ve depolama	22,0%	30	292	322
Diğer hizmet faaliyetleri	13,3%	14	8	22
İnşaat	9,5%	52	1042	1095
Genel Toplam	24,3%	2842	6638	9480

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 24,3'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Isparta ilinde oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapan sektörler; Gayrimenkul faaliyetleri, Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile Eğitim sektörlerinde Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 30'u kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 63'ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Isparta ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
İplik eğirme operatörü	Mermer işçisi	Mermer işçisi
Tıbbi dok. Ve sekreter	Temizlik görevlisi	Temizlik görevlisi
Temizlik görevlisi	Şoför (yolcu taşıma)	İplik eğirme operatörü
Tekstil terbiye işçisi	Çimento üretim elemanı	Tıbbi dok. Ve sekreter
Hemşire	Şoför-yük taşıma	Tekstil terbiye işçisi
Kasiyer	Akaryakıt satış elemanı	Şoför (yolcu taşıma)
Kat hiz. Elemanı/kat görevlisi	Beden işçisi (genel)	Çimento üretim elemanı
İplik üretim tekn. Teknisyeni	Tekstil terbiye işçisi	Şoför-yük taşıma
Mozaik kesici ve döşeyici	Mermer ocakçısı	Hemşire
Sekreter	Meydancı	Beden işçisi (genel)
Büro memuru (genel)	İplik eğirme operatörü	Akaryakıt satış elemanı
Mermer işçisi	İş makineleri operatörü	Kasiyer

KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı İplik eğirme operatörü, Tıbbi Dokümantasyoncu ve Sekreter ile Temizlik Görevlisi almaktadır. Türkiye’de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Isparta ilinde erkeklerde Mermer işçisi, Temizlik Görevlisi ve Şoför (yolcu taşıma) iken, Türkiye’de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Tablo 16: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

Sektör	İşyeri	Çalışan Sayısı		
	Oran	Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	83,3%	164	1038	1203
İmalat	26,5%	1.166	2178	3344
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme ür. ve dağıtımı	33,3%	1	3	4
İnşaat	2,1%	15	396	411
Toptan ve perakende ticaret	10,2%	87	181	268
Ulaştırma ve depolama	2,4%	0	6	6
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	10,5%	72	77	149
Genel Toplam	10,6%	1506	3880	5386

KAYNAK: İPA 2015

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 10,6’sı ihracat yapmaktadır. İlde 7 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 32’si ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Başka bir deyişle; her 3 işçiden 1’i ihracat yapan firmalarda çalışmaktadır. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4’ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye geneline göre Isparta ilinde daha yüksektir.

Türkiye’de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Isparta ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 83,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 26,5 ile İmalat sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 33,3 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme ür. ve dağıtımı sektörü yer almaktadır. Isparta ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

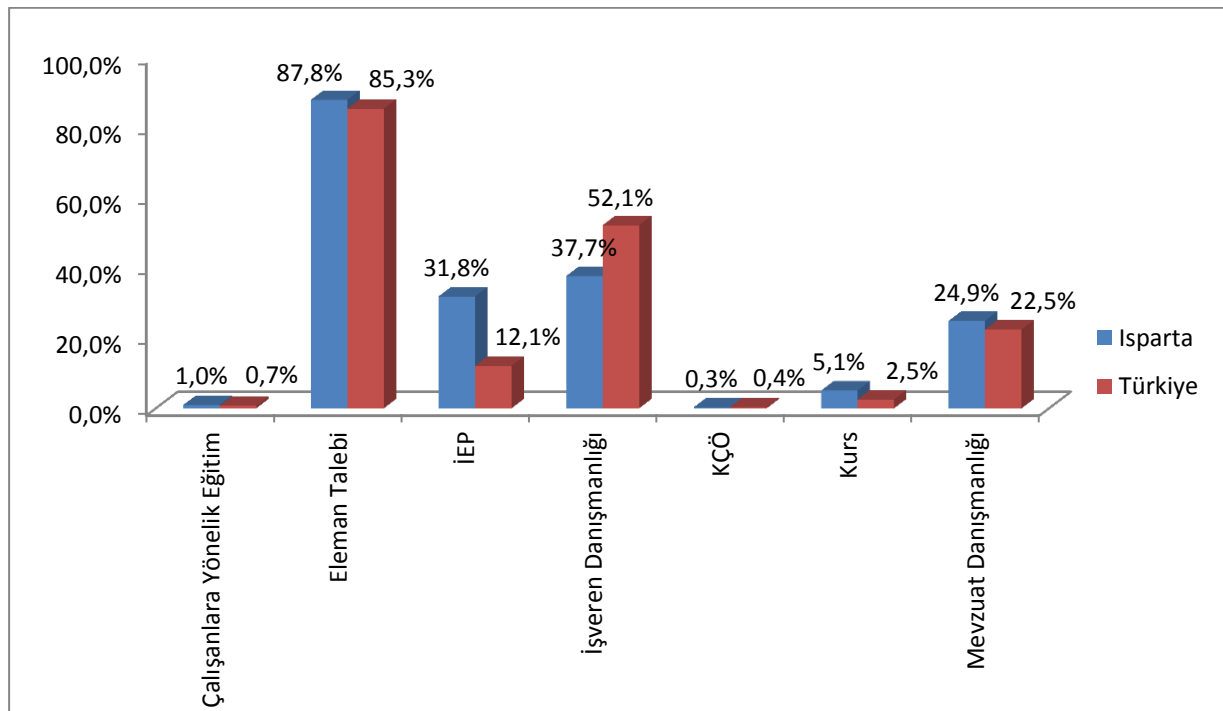
Kadın	Erkek	Toplam
İplik eğirme operatörü	Mermer işçisi	Mermer işçisi
Tekstil terbiye işçisi	Çimento üretim elemanı	İplik eğirme operatörü
Makineci (dikiş)	Beden işçisi (genel)	Tekstil terbiye işçisi
Mozaik kesici ve döşeyici	Tekstil terbiye işçisi	Çimento üretim elemanı
Mermer işçisi	Mermer ocakçısı	Beden işçisi (genel)
Balık temizleme işçisi	Meydancı	Makineci (dikiş)
Bobin sarma makinesi op.	Boyacı (örgü yünü)	Mermer ocakçısı
Bobin-katlama-büküm makine op.	İplik eğirme operatörü	Meydancı
Paketleme işçisi (el ile)	Şoför-yük taşıma	Mozaik kesici ve döşeyici
Aşçı	İş makineleri operatörü	Boyacı (örgü yünü)

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Mermer işçisi, İplik eğirme operatörü, Tekstil terbiye işçisi gibi meslekler öne çıkmaktadır. İhracat yapan işyerlerinde bu tür mesleklerde de çalışanların olabileceği dikkatten kaçmamalıdır.

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında kadınlarda ilk üç sırayı İplik eğirme operatörü, Tekstil terbiye işçisi ve Makineci (dikiş)alırken, erkeklerde ise Mermer işçisi, Çimento üretim elemanı ve Beden işçisi (genel) olarak sıralanmaktadır.

Şekil 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

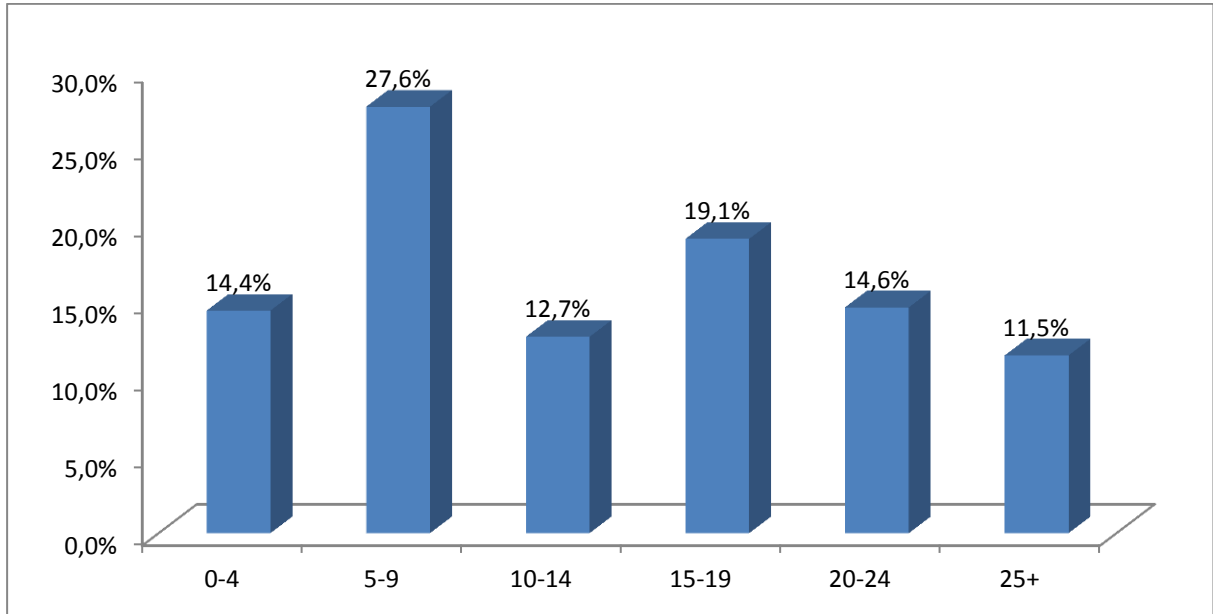
KAYNAK: İPA 2015

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Isparta'daki işyerlerinin yüzde 52'si, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Isparta ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 87,8 ile en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bunu sırasıyla yüzde 37,7 ile İşveren Danışmanlığı, yüzde 31,8 ile İEP, yüzde 24,9 ile Mevzuat Danışmanlığı takip etmiştir.

Türkiye genelinde ise benzer bir sıralama ile Eleman Talebi, İşveren Danışmanlığı, Mevzuat Danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak sıralanmıştır. Isparta ilinde işbaşı eğitim programları ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahip iken, işveren danışmanlığında Türkiye genelinin kısmen altında kalmıştır.

Şekil 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 15-19 yaş aralığına sahip işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Isparta'da en fazla işyeri sayısı 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işyerleridir. Buna paralel olarak; en fazla İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işletmelerde yine 5-9 yaş arası faaliyet gösteren işletmeler olmuştur.

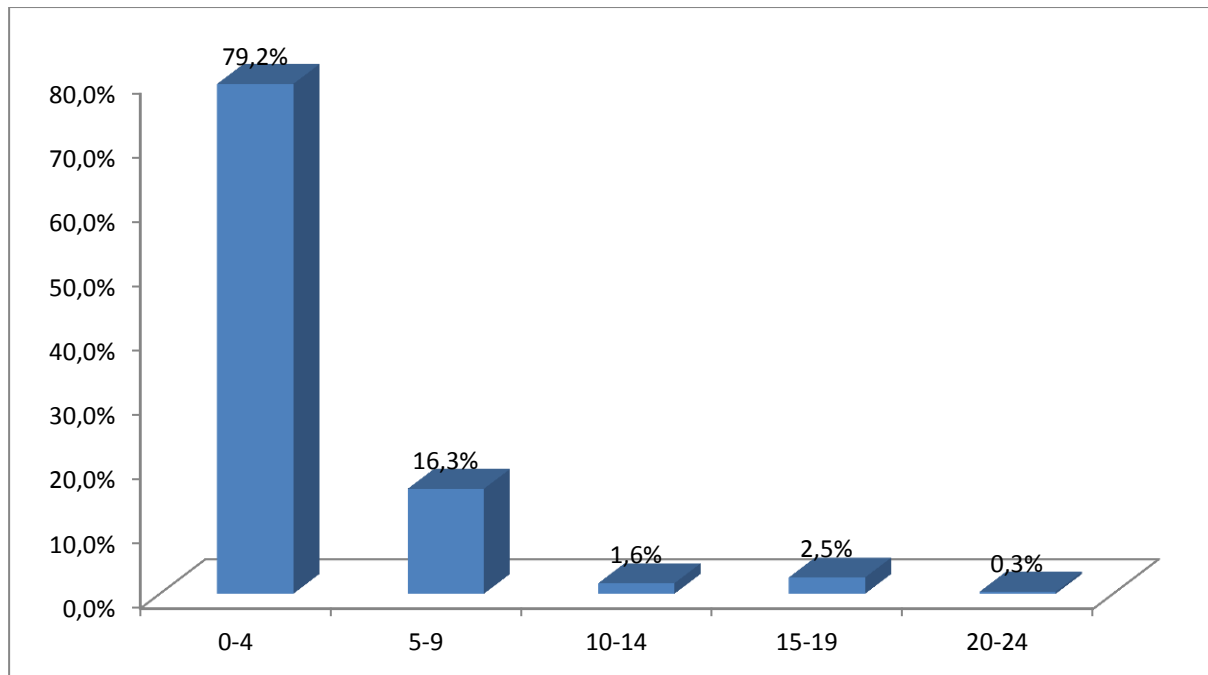
Isparta ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla eleman talebinde bulunmuşlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 20-24 yaşa sahip firmalar faydalanmışlardır.

İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14 ve 25+ yaşa sahip firmaları kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada eleman talebi, ikinci sırada işveren danışmanlığı, üçüncü sırada ise İEP yer almaktadır. Söz konusu hizmetlerin birbiri ile benzerlik göstermeleri dikkat çekmektedir.

15-19 yaş arası firmaların İŞKUR'dan aldıkları hizmetler oransal olarak sıralandığında; eleman talebi, işveren danışmanlığı ve işbaşı eğitim programı hizmetleri ilk üç sırayı almaktadır. 20-24 yaş arası firmalarda ise bu sıralama eleman talebi, işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı şeklindedir.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Şekil 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 79,2'sinin 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 20-24 yıl arasındır. İlimiz genelinde 10+ istihdamlı işyerlerinin tamamında gerçekleştirilen çalışmada, 25 yıl ve üzeri sürede Kurum hizmetlerimizden faydalanan işyeri tespit edilememiştir.

Isparta ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un İş Ve Meslek Danışmanı sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Tablo 18: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	25,0%	0,0%	25,0%
İmalat	91,4%	30,1%	33,3%	7,5%	21,5%
İnşaat	100,0%	18,8%	37,5%	0,0%	28,1%
Toptan ve perakende ticaret	87,7%	34,6%	40,7%	4,9%	25,9%
Ulaştırma ve depolama	76,9%	23,1%	61,5%	7,7%	46,2%
Konaklama ve yiyecek hiz. faal.	95,8%	16,7%	33,3%	8,3%	16,7%
Bilgi ve iletişim	66,7%	33,3%	33,3%	0,0%	33,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faal.	54,5%	63,6%	36,4%	0,0%	36,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	100,0%	50,0%	50,0%	10,0%	30,0%
Eğitim	81,0%	42,9%	33,3%	0,0%	23,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hiz. Faal.	80,0%	50,0%	30,0%	0,0%	20,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	55,6%	44,4%	55,6%	11,1%	22,2%
Genel Toplam	87,9%	31,9%	37,7%	5,1%	25,0%

KAYNAK: 2015 İPA

Isparta ilinde hemen hemen bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti eleman talebi olmuştur. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri sektöründe işbaşı eğitim programı başı çekmektedir. İşveren danışmanlığı hizmetinde ise Ulaştırma ve depolama, Diğer hizmet faaliyetleri ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri ön planda olmuştur. Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. Diğer Hizmet Faaliyetleri, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri kurs hizmetinden diğer sektörlerle göre daha yüksek oranda yararlanmışlardır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapılan ve ihracat yapan işyerleri İŞKUR'un kısa çalışma ödeneği hizmetinden faydalanmamışlardır. İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları en az Part-time çalışanı olan işyerleri daha sonra vardiyalı çalışma yapılan işyerleridir. En fazla faydalanma oranı ihracat yapan işyerlerinde görülmektedir.

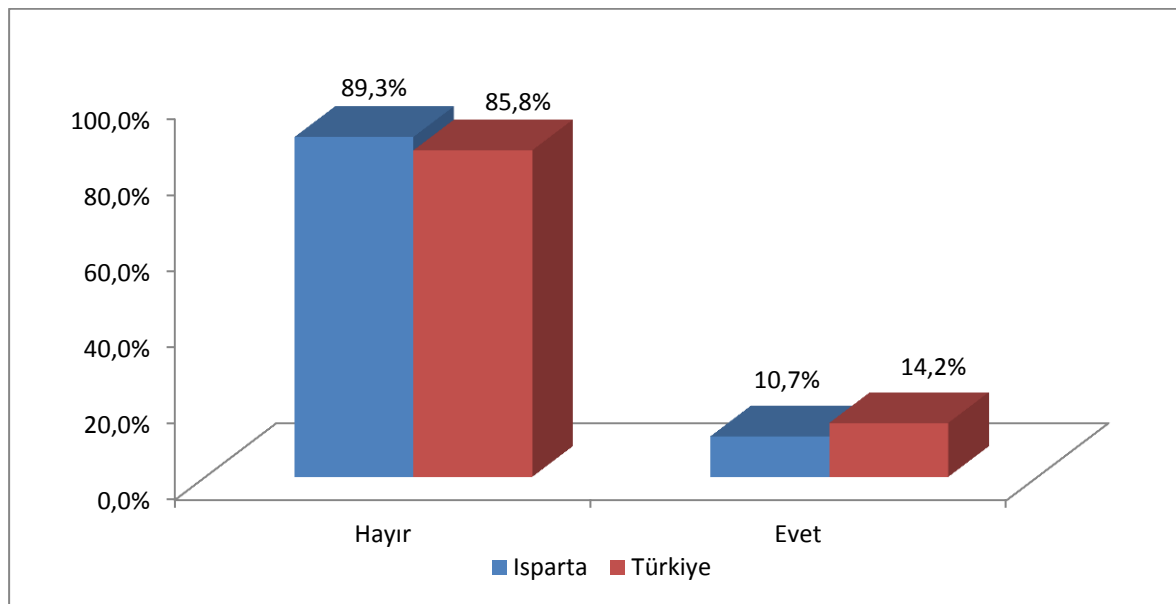
İsparta ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir ve bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

İsparta’da eleman talebi hizmetinin ardından, işveren danışmanlığı, işbaşı eğitim programı yer alırken, Türkiye genelinde de İsparta’dan farklı olarak üçüncü sırada mevzuat danışmanlığı yer almaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Şekil 11: Açık İşi Olan İşyerleri

KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilindeki işyerlerinin yüzde 10,7'si açık iş olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Isparta'da açık iş olan işyeri oranı Türkiye genelinden düşüktür. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Isparta ilinde açık iş olan işyeri oranı yüzde 10,8 gerçekleşmiştir. Bu veriye bakılarak Isparta ilinde 2014-2015 yılları açık iş oranlarının benzer olduğu görülmektedir. Isparta ilinde 65 işyerinde toplam 227 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlere göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Isparta			Türkiye	
	Açık İş Sayısı	Açık iş dağılımı	Açık iş oranı	Açık iş dağılımı	Açık iş oranı
İmalat	142	62,5%	2,4%	44,6%	2,0%
İnşaat	21	9,4%	1,0%	7,8%	1,4%
Toptan ve perakende ticaret	39	17,4%	1,5%	17,1%	1,8%
Ulaştırma ve depolama	3	1,4%	0,3%	3,7%	1,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	3,2%	1,1%	8,8%	2,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	0,5%	0,4%	3,4%	2,1%
Eğitim	5	2,2%	0,6%	1,1%	0,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	3,5%	0,7%	2,0%	1,1%
Genel Toplam	227	100,0%	1,3%	100,0%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 62,5 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 17,4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 9,4 ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla; İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Eğitim, Ulaştırma Ve Depolama, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektörleri izlemiştir. İmalat, İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri işyerlerinin yüzde 66'sını oluştururken açık işlerin yüzde 85'inin üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi Ve İletişim, Finans Ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

Isparta ilinde açık iş oranı yüzde 1,3 ile Türkiye geneli açık iş oranıyla benzerlik göstermektedir. Isparta'da sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 2,4 ile İmalat

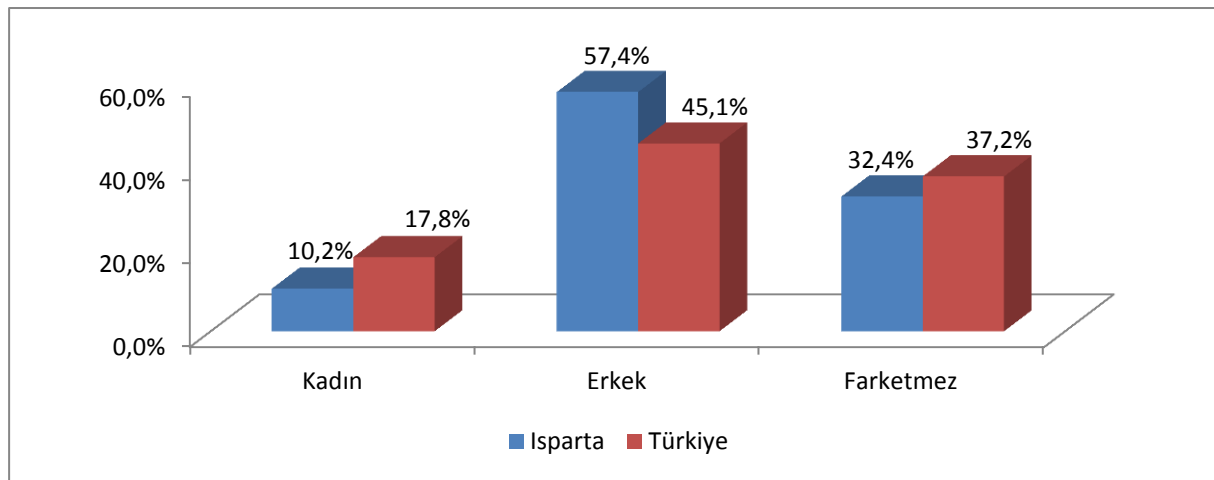
sektöründedir. Bunu; yüzde 1,5 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Bu iki sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık iş oranının altında kalmaktadır.

Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyeti ile İnşaat sektörlerindeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12'den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

Şekil 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları

KAYNAK: İPA 2015

Isparta'da toplam açık işlerin yüzde 10,2'si için yalnızca kadınlar talep edilmiştir. Bu oran Türkiye genelinden düşüktür. Erkeklerde açık iş talebi ise yüzde 57,4 ile Türkiye geneli erkekler açık iş talebinin üstündedir. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 32,4 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2'dir. Isparta ilindeki açık işlerin çoğu için erkekler talep edilmiştir. Hem Isparta'da hem de Türkiye genelinde açık işlerde cinsiyet farklılaşması görülmektedir. Ancak bu farklılaşma Isparta'da daha keskindir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

Sektör	2015			2014
	Açık İş İşveren Sayısı	İşveren Sayısı	Açık iş verme oranı	Açık İş verme Oranı
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	14	21,4%	14,3%
İmalat	23	132	17,4%	16,3%
Toptan ve perakende ticaret	18	169	10,8%	10,8%
İnşaat	10	97	10,5%	6,3%
Eğitim	3	34	8,8%	6,3%
Ulaştırma ve depolama	3	42	7,3%	6,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	44	7,0%	13,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	22	4,8%	13,0%
Genel Toplam	65	605	10,7%	10,8%

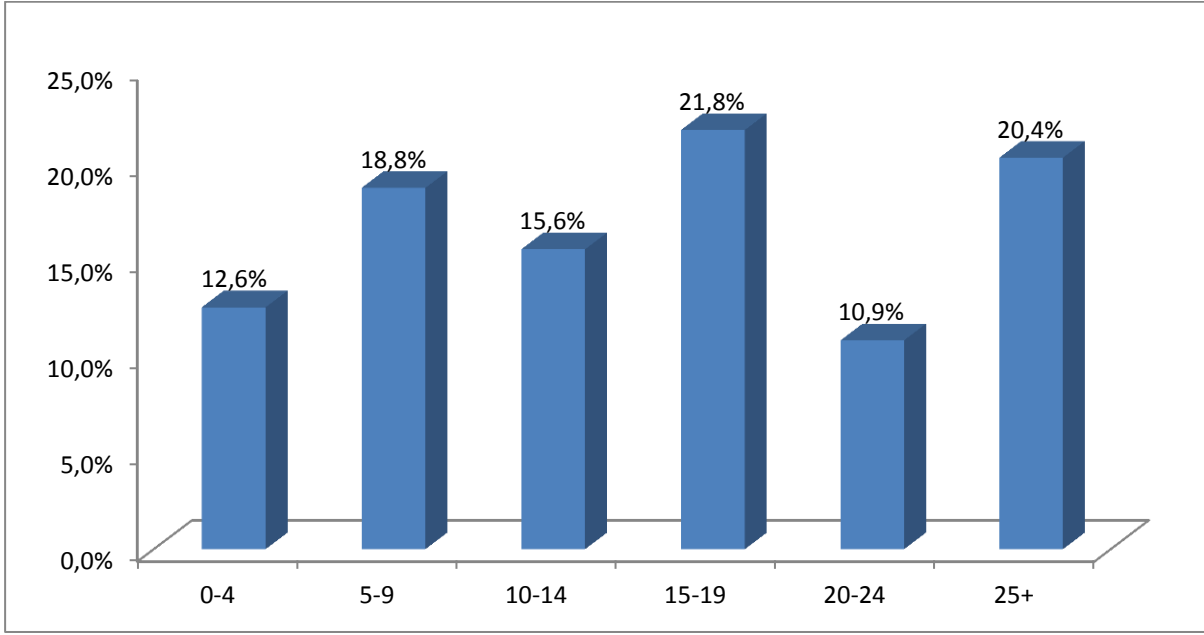
KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 10,7 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Isparta’da sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 21,4 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye’de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. İlimizde söz konusu sektöre ait açık iş verme oranındaki bu fark, sektörde faaliyet gösteren işyeri sayısının az oluşundan kaynaklandığı gözardı edilmemelidir. Isparta’da ikinci sırada yüzde 17,4 ile İmalat sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 10,8 ile Toptan ve perakende ticaret sektörü bulunmaktadır. Türkiye’de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Isparta ilinde sektörel bazda; Madencilik Ve Taş Ocakçılığı, Elektrik, Gaz, Buhar Ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi Ve İyileştirme Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Tablo 21 incelendiğinde; 2014 yılına göre 2015 yılında açık iş verme oranı artan sektörler; İnşaat, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Eğitim sektörleri sayılabilir. 2014 yılına göre, açık iş verme oranlarında göze çarpan bir düşüş görülen sektörler; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleridir.

Şekil 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 15-19 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 25+ yaş grubuna sahip işyerleri ile 5-9 yaş arası işyerleri gelmektedir.

Tablo 21: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
İmalat	5,6%	69,7%	24,6%
İnşaat	14,3%	28,6%	57,1%
Toptan ve perakende ticaret	12,8%	51,3%	35,9%
Ulaştırma ve depolama	33,3%	66,7%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,3%	28,6%	57,1%
Eğitim	60,0%	0,0%	40,0%
Mesleki, Bilimsel Teknik Faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	12,5%	12,5%	75,0%
Genel Toplam	10,2%	57,4%	32,4%

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Isparta ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe erkek eleman talebi az olmakla beraber yüzde 75 oranında fark etmemektedir. İmalat sektöründe % 70 oranında erkek eleman talep edilmektedir. Eğitim sektöründe de % 60 oranında kadın eleman tercih edilmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grupları	Açık İş Sayısı	Çalışan Sayısı
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	121	3.379
Hizmet ve satış elemanları	32	1.902
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	21	4.256
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Prof. Meslek Men.	18	1.694
Profesyonel meslek mensupları	12	1.682
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	9	1.004
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	7	145
Nitelik gerektirmeyen meslekler	6	2.535
Genel Toplam	227	16.872

KAYNAK: İPA 2015

Isparta’da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında nitelik gerektirmeyen mesleklerin oranı Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Isparta’daki açık işler, Türkiye geneliyle paralel olarak nitelik gerektiren meslek gruplarından oluşmaktadır.

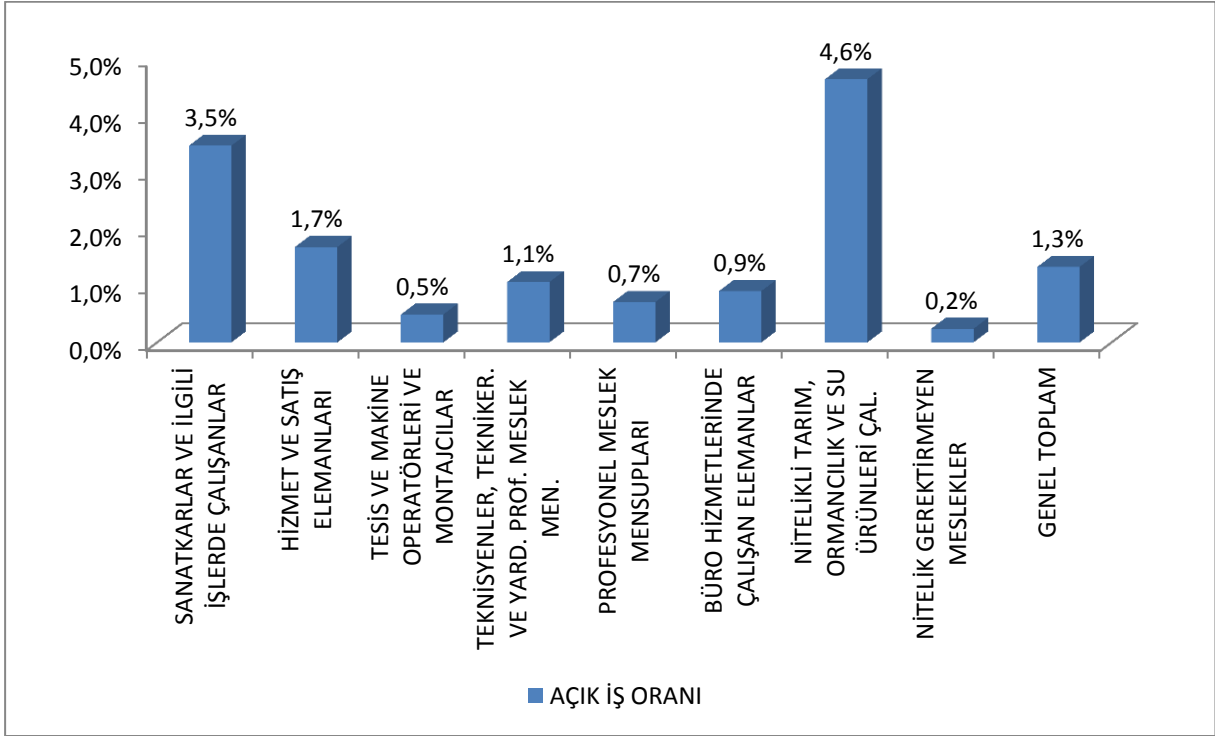
Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubundadır. Isparta ilinde imalat sanayisinde etkisi olan küçük imalat atölyelerinden alınan açık iş talepleri neticesinde, açık iş dağılımı en fazla Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda çıkmıştır.

İkinci sırada Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır. Bunun nedeni olarak; Isparta ilinde yoğun bir şekilde faaliyet gösteren kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. işletmeler gösterilebilir. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de ikinci sırada gelmiştir.

Açık iş talebi olmayan meslek grupları ise yöneticiler meslek grubudur. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Türkiye’de ise açık iş dağılımında birinci sırada Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, ikinci sırada Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve üçüncü sırada İse Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grupları yer almaktadır.

Şekil 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranları

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş oranı sıralamasında açık iş dağılımından farklı bir durum söz konusudur. Isparta’da açık iş dağılımında 1. sırada yer alan sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu, açık iş oranında ise 2. sırada yer almaktadır. Açık iş oranında 1.sırada olan Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubu, açık iş oranında ise 7.sırada yer almıştır.

Türkiye’de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla hizmet ve satış elemanları, sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar ve tesis ve makine operatörleri ve montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grupları	İSPARTA			TÜRKİYE		
	Kadın	Erkek	Fark Etmez	Kadın	Erkek	Fark Etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	44,3%	0,0%	55,7%	25,5%	25,0%	49,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	15,5%	37,6%	46,9%	21,3%	27,5%	51,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	16,6%	66,6%	16,8%	23,7%	41,7%	34,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ür. Çalışanları	0,0%	100,0%	0,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	25,0%	0,0%	75,0%	17,6%	19,3%	63,2%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	5,0%	66,9%	28,1%	11,0%	73,9%	15,1%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yrd. Prof. Meslek Men.	11,3%	38,8%	49,9%	12,6%	51,1%	36,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	9,6%	90,4%	0,0%	17,0%	46,5%	36,4%
Genel Toplam	10,2%	57,4%	32,4%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilinin açık işlerinde erkeklerin ön planda ve Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen işlerde ağırlıklı olarak erkekler çalışmaktadır. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler de desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde ise bu oran daha düşüktür.

Türkiye genelinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu hariç, hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir.

Profesyonel meslek mensuplarında ise kadın talep oranı erkeklerden fazla olmasına karşın en yüksek oran fark etmez seçeneğindedir. Bu sektörde cinsiyet farklılaştırmasının fazla olmadığı görülmektedir. Hem Isparta'da hem de Türkiye'de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grubu Profesyonel Meslek Mensuplarıdır.

Türkiye genelinde; Hizmet Ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ür. Çalışanları, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek gruplarında talep edilen elemanlarda fark etmez seçeneğini belirtme oranı Isparta'ya

nazaran daha yüksektir. Tablo 25’te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 24: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

2015		2014	
Meslekler	Dağılım	Meslekler	Dağılım
Gaz altı kaynakçısı	19,4%	İplik eğirme operatörü	17,4%
Kazan yapımcısı	8,8%	Makineci (dikiş)	9,7%
Garson (servis elemanı)	4,5%	Garson (servis elemanı)	7,2%
Satış danışmanı	3,1%	Ön muhasebeci	5,0%
Şoför-yük taşıma	2,7%	Beden işçisi (genel)	3,4%
Otomotiv boya işçisi	2,2%	Mermer işçisi	3,3%
Aşçı	2,2%	Kaynakçı (oksijen ve elektrik)	3,0%
Tornacı (torna tezgahı operatörü)	2,2%	Elektrik ark kaynakçısı (makine ile)	2,4%
Plastik doğramacı /pvc doğrama-imalat ve montajcısı	2,2%	İp büküm makinesi operatörü	2,4%
Orman ürünleri istifleme işçisi	2,2%	Ağaç biçme makinesi operatörü	2,4%
Diğer meslekler	50,7%	Diğer meslekler	43,6%
Isparta genel	100,0%	Isparta genel	100,0%

Isparta ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde meslek sıralamaları değişmiştir. 2014’te % 55,6’lık açık iş oranıyla İp Büküm Makinesi Operatörü ilk sırayı alırken; bu yıl % 100’lük oranla Torna Tezgahı Ayaracı-Operatörü ilk sırada yer almıştır. Satış Danışmanı mesleği 2014 yılında % 1,0 açık iş oranıyla sıralamada yer alırken, bu yıl % 1,7 ile bir sıra üste çıkmıştır.

2014’te açık işler bakımından ilk on beş meslek içerisinde yer alan mesleklerden neredeyse tamamı bu sene ilk on beş meslek içerisinde yer almamıştır. Onların yerine bu sene; Torna Tezgahı Ayaracı-Operatörü, Kazan Yapımcısı, Gaz Altı Kaynakçısı, Otomotiv Boya İşçisi, Süt Ve Süt Ürünleri İşlemcisi, Tornacı (Torna Tezgahı Op.), İthalat-İhracat Sorumlusu, Orman Ürünleri İstifleme İşçisi, Zihinsel Engelliler Öğretmeni, Plastik Doğramacı/Pvc Doğrama, Garson (Servis Elemanı), Aşçı ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri açık işlerde ilk on beş meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk sıralarda Isparta’dan farklı olarak birinci sırada; Makineci (Dikiş), ikinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) yer almaktadır. Türkiye’de açık iş sıralamasında Isparta’dan farklı olarak ilk on beş meslek içerisinde; (Makineci (Dikiş), Güvenlik Görevlisi, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi,

Kasiyer, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Paketleme İşçisi (El ile), Ortacı/Ayakçı (Tekstil), İnşaat Mühendisi, CNC Torna Tezgâhı Operatörü) yer almıştır.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

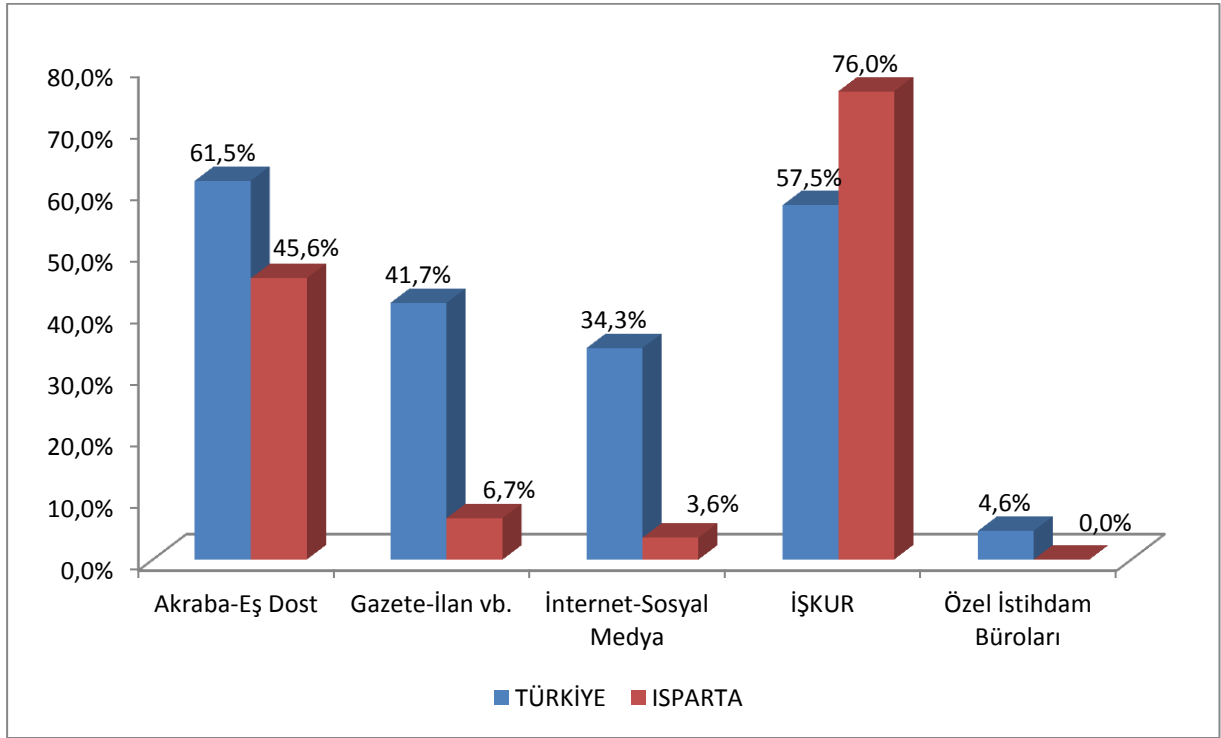
Kadın	Erkek	Fark etmez
Aşçı	Gaz Altı Kaynakçısı	Kazan Yapımcısı
Pres Tezgâhı Operatörü (Kesim)	Otomotiv Boya İşçisi	Satış Danışmanı
Ön Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma	Garson (Servis Elemanı)
Sekreter	Orman Ürünleri İstifleme İşçisi	Zihinsel Engelliler Öğretmeni
İngilizce Öğretmeni	Torna Tezgâhı Ayarçı-Operatörü	Süt Ve Süt Ürünleri İşlemcisi
Otomotiv Elektrikçisi	Garson (Servis Elemanı)	İthalat-İhracat Sorumlusu
İnşaat Teknolojisi Teknikeri	Kasap	Resepsiyon Görevlisi
Kasiyer	Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	Marangoz
Aşçı Yardımcısı	Plastik Doğramacı	Terzi
Şoför-Yük Taşıma	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Gıda Teknikeri
Temizlik Görevlisi	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Kasiyer
Kimyager	Matbaa İşçisi	Ön Muhasebeci
Tornacı (Torna Tezgâhı Operatörü)	Cnc Torna Tezgâhı Operatörü	Temizlik Görevlisi
Plastik Doğramacı	Metal Teknolojisi Teknisyeni	İnşaat Mühendisi
Diş Hekimi Yardımcısı	Ağaç Bıçme Makinesi Operatörü	Pasta Ustası

KAYNAK: İPA 2015

Isparta ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Aşçı, Pres Tezgâhı Operatörü (Kesim), Ön Muhasebeci iken, erkeklerde Gaz Altı Kaynakçısı, Otomotiv Boya İşçisi, Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Kazan Yapımcısı, Satış Danışmanı ve Garson (Servis Elemanı)'dur.

Türkiye genelinde tamamen farklı bir tablo oluşmuştur. Türkiye genelinde kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Türkiye genelinde erkeklerde Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Şekil 15: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında, arama kanalı olarak birinci sırada İŞKUR yer alırken, sırasıyla; Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. İŞKUR'un ilk sırada yer alması, kendini günden güne geliştirerek işveren için önemli bir pozisyona ilerlediğinin göstergesidir. Isparta'da "Akraba-Eş Dost" arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi ilde geleneksel akraba ilişkilerinin önemini korumasıdır. Isparta'da 2015 yılında İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 76,0 iken bu oran Türkiye genelinde yüzde 57,5 ile daha düşük gerçekleşmiştir.

Tablo 26: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
İmalat	42,3%	0,0%	0,0%	84,5%
İnşaat	90,5%	57,1%	0,0%	28,6%
Toptan ve perakende ticaret	38,5%	7,7%	0,0%	71,8%
Ulaştırma ve depolama	66,7%	0,0%	0,0%	66,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faal.	14,3%	0,0%	42,9%	100,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	60,0%	0,0%	80,0%	40,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	25,0%	0,0%	12,5%	87,5%
Genel Toplam	45,6%	6,7%	3,6%	76,0%

KAYNAK: İPA 2015

İsparta’da Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründeki açık işi olan firmaların hepsi taleplerini İŞKUR’a vermişlerdir. Türkiye genelinde de idari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR’u kullanmaktadırlar.

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörünü, % 87,5 oranla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir. İmalat sektörü %84,5 oranla 3. Sırayı almaktadır. Ancak en çok açık işin imalat sektöründe olduğunu düşünürsek İŞKUR’daki açık iş ilanlarının büyük kısmının imalat sektöründen olduğunu söyleyebiliriz. Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründeki bütün açık işlerin Akraba-Eş Dost vasıtası ile aranması görülmektedir. İnşaat sektöründe eleman arama kanalı olarak en az İŞKUR en fazla Akraba-eş dost kullanılmaktadır.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grupları	Akraba-Eş Dost Vb.	Gazete-İlan	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	38,0%	0,8%	0,0%	83,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	43,9%	21,9%	6,3%	75,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	66,8%	0,0%	0,0%	85,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yard. Prof. Mes. Men.	61,3%	5,6%	0,0%	60,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	33,5%	0,0%	41,6%	74,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	77,8%	55,6%	0,0%	22,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ür. Çalışan.	71,2%	0,0%	0,0%	28,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	33,2%	16,8%	16,8%	83,2%
Genel Toplam	45,6%	6,7%	3,6%	76,0%

KAYNAK: İPA 2015

İsparta ilinde Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında eleman aranırken, arama kanalı olarak en fazla İŞKUR tercih edilmiştir. Arama kanalı olarak ilk sırada Akraba-Eş dost vb. kullanılan meslek grupları; Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ür. Çalışanlardır.

İŞKUR’u oransal olarak en fazla Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olanlar için kullanmaktadırlar. İsparta’ da Hizmet Ve Satış Elemanları, Profesyonel Meslek Mensupları ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında İnternet-sosyal medya arama kanalı olarak kullanılmaktadır.

Tablo 28: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

Meslekler	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR
Gaz Altı Kaynakçısı	27,3%	0,0%	0,0%	84,1%
Kazan Yapımcısı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Garson (Servis Elemanı)	30,1%	30,1%	0,0%	90,0%
Satış Danışmanı	71,5%	42,9%	0,0%	57,2%
Şoför-Yük Taşıma	33,7%	0,0%	0,0%	83,1%
Otomotiv Boya İşçisi	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Aşçı	20,3%	0,0%	0,0%	79,7%
Plastik Doğramacı /Pvc Doğ.-İmalat Ve Montaj	60,1%	0,0%	0,0%	100,0%
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	100,0%	0,0%	0,0%	79,8%
Torna Tezgahı Ayaracı-Operatörü	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer	58,7%	8,0%	7,0%	64,7%

KAYNAK: İPA 2015

Kazan Yapımcısı, Plastik Doğramacı /Pvc Doğ.-İmalat Ve Montaj, Otomotiv Boya İşçisi, Torna Tezgahı Ayaracı-Operatörü mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR'un arama kanalı olarak oranı yüzde 100 olmuştur. Gaz Altı Kaynakçısı, Aşçı, Garson (Servis Elemanı) ve Şoför-Yük Taşıma mesleklerinde eleman aranırken de en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır. En çok talep olan mesleklerde İnternet-Sosyal Medya arama kanalı olarak çok fazla tercih edilmemiştir. Özel istihdam büroları kanalıyla ise hiçbir meslek talep edilmemiştir.

Tablo 29: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	10,7%	17,6%	15,5%	11,6%	18,3%	26,2%
Gazete-İlan vb	6,7%	60,1%	0,0%	0,0%	0,0%	33,2%
İnternet-Sosyal Medya	62,8%	12,4%	0,0%	24,8%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	4,7%	15,8%	5,3%	51,6%	12,8%	9,9%
Genel Toplam	6,7%	18,2%	7,1%	41,5%	12,4%	14,2%

KAYNAK: İPA 2015

İsparta'da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR'u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 15-19 yaş aralığındaki firmalar, ikinci sırada 5-9 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 20-24 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR'dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost'u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 25+ yaş firmalardadır.

Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya'yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 0-4 yaş arası firmalardadır. Bu verilere bakılarak; genç işletmelerin eleman ararken internet ve sosyal medyayı aktif olarak kullandığı görülmektedir.

Tablo 30: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Isparta			Türkiye		
	10+			10+		
	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	72,6%	7,8%	19,5%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	26,6%	6,6%	66,8%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	62,8%	0,0%	37,2%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR aracılığıyla	90,1%	1,2%	8,8%	70,4%	12,3%	17,3%
Genel Toplam	84,8%	4,0%	11,2%	67,5%	12,5%	19,9%

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde sıralamaya göre, Türkiye ve Isparta ili benzerlik göstermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Isparta'da arama kanallarının tamamında 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR'un 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha düşüktür. İŞKUR'a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir. Isparta ili ile Türkiye geneli karşılaştırıldığında, Isparta ilinde İŞKUR'a verilen bir talebin Türkiye geneline göre daha kısa sürede karşılandığı görülmektedir.

Tablo 31: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Isparta			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Farketmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	15,6%	63,8%	20,5%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	13,3%	13,4%	73,3%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	24,8%	25,4%	49,9%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR aracılığıyla	9,3%	60,4%	30,3%	16,5%	48,1%	35,4%
Genel Toplam	10,2%	57,4%	32,4%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Isparta'da hem de Türkiye'de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Türkiye'de en fazla erkek aranırken, Isparta'da ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir.

Tablo 32: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	66,9%	27,9%	22,8%	27,1%
Gazete-İlan vb.	33,4%	3,0%	20,3%	10,1%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	3,0%	2,5%	2,7%
İŞKUR aracılığıyla	66,6%	98,5%	77,2%	90,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İsparta’da açık işlerin yüzde 49,3’ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin 147’sinde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık yarısı bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; İsparta geneliyle paralel olarak en fazla İŞKUR’un tercih edildiği görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 90,0’lık kısmının İŞKUR aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu; yüzde 27,1 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 57,4’ünde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 10,2’sinde kadın eleman arandığı, yüzde 32,4’ünde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 98,5’i İŞKUR vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalları ise Akraba-Eş Dost ve İŞKUR’dur. İnternet-Sosyal Medya kanalının kadın eleman aranırken hiç tercih edilmediği, erkeklerin kendi içerisindeki oranın ise çok düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 33: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	100,0%	16,9%	0,0%	20,8%
Gazete-İlan vb.	0,0%	16,9%	0,0%	8,4%
İnternet-Sosyal Medya	66,7%	0,0%	11,0%	12,4%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Isparta'daki açık işlerin yüzde 10,7'si part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Isparta genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR kanalının tercih edildiğini görmekteyiz.

Part-time çalışanı olan işyerleri eleman ararken bütün taleplerini İŞKUR'a bildirmişlerdir.

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 100'lük kısmının İŞKUR kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 20,8 ile Akraba-Eş Dost takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 50'sinde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 12,5'inde kadın eleman, yüzde 37,5'inde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin tamamını İŞKUR ve Akraba-Eş Dost vasıtalarıyla aramaktadır. Bunu yüzde 66 ile İnternet-Sosyal Medya arama kanalı takip etmektedir.

Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 100'lük bir oranla İŞKUR tercih edilmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Tablo 34: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Farketmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	37,5%	37,5%	13,8%	30,1%
Gazete-İlan vb.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	100,0%	86,2%	95,7%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Isparta'daki açık işlerin yüzde 41'i ihracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 9,8'i ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelendiğinde; Isparta genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla İŞKUR arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. İkinci sırada ise Akraba-Eş Dost gelmektedir. Isparta' da ihracat yapan işletmelerce eleman arama kanalı olarak gazete-ilan vb. ve İnternet-sosyal medya kullanılmamaktadır.

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 95,7' lik kısmının İŞKUR arama kanalıyla eleman arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 30,1 ile Akraba-Eş Dost takip etmektedir.

İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 60,0' ında cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 8,6'sında kadın eleman aranmakta iken, yüzde 31,2'si için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 100'lük bir oranda İŞKUR vasıtasıyla eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 37,5 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı takip etmektedir. Erkek eleman aranma yolunda yine yüzde 100'lük bir oranda İŞKUR tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 86,2'lik bir oranı İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde, ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Tablo 35: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	61,3%	44,5%	26,7%	39,8%	100,0%	84,9%	60,1%	83,3%
Gazete-İlan vb.	11,2%	1,9%	13,4%	6,7%	0,0%	0,0%	39,9%	6,7%
İnternet-Sosyal Medya	11,0%	1,9%	5,9%	4,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İŞKUR	77,4%	87,3%	74,9%	82,1%	40,1%	40,0%	19,9%	36,7%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Isparta'daki açık işlerin yüzde 87'si daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 82,1 ile İŞKUR ve yüzde 39,8 ile Akraba-Eş Dost' dur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 83,3'ünde Akraba-Eş Dost ve yüzde 36,7'sinde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 76 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. Fark etmez seçeneğini tercih edenlerin hizmetlerden yararlanmayanlardaki oranı daha önce hizmetlerden yararlananlardan daha düşüktür.. Bu durum açık iş olan mesleğin yapısından kaynaklanabilir.

Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre aranma kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığını görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna “hayır” cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

AÇIK İŞLERDE ARANAN BECERİLER

Isparta' da 227 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve bedensel yeterlilik sonrasında ise Yeterli mesleki-teknik bilgi ve tecrübe gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Satış ve Pazarlama, Proje Tabanlı Çalışma, Yabancı Dil Becerisi, Hesap Yapabilme analitik beceri ile proje tabanlı çalışma gelmektedir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; hem kadın hem erkek hem de fark etmez eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ikinci öncelikli beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmiştir. Fark etmez tercihindeki öncelik verilen beceride ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Kadınlarda birinci tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Garson, Satış Elemanı vb. mesleklerde kadınlar çok rahat talep edilebilmektedir. Bu mesleklerde en fazla tercih edilen becerilerden biri de Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler benzerlik göstermektedir. Kadınlarda İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme ile Bilgisayar Kullanımı erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında; İmalat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, inşaat sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Toptan ve perakende ticaret sektöründe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Ulaştırma ve Depolama sektöründe Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Hesap Yapabilme, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe, İletişim ve İfade Yeteneği, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektöründe Bilgisayar Kullanımı, İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe, Sorun çözme ve inisiyatif alabilme becerileri gelmektedir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; büro hizmetlerinde çalışan elemanlar ve teknisyenlerde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve İletişim ve ifade yeteneği, Teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensuplarında, Sorun çözme ve inisiyatif alabilme ve takım çalışmasıdır. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda açık işlerden öncelikli olarak istenen beceri İletişim ve İfade Yeteneğidir.

Beceriler ile açık işte en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla; Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 15 mesleğin 9'unda ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, 5 meslekte Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve 1 meslekte de İletişim ve ifade yeteneği ilk tercih olarak bildirilmiştir.

En fazla açık iş olan Gaz altı kaynakçısı mesleğinde; sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe gelmektedir. Satış Danışmanı mesleğinde en fazla istenen beceri; iletişim ve ifade yeteneği, Aşçı mesleğinde ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir.

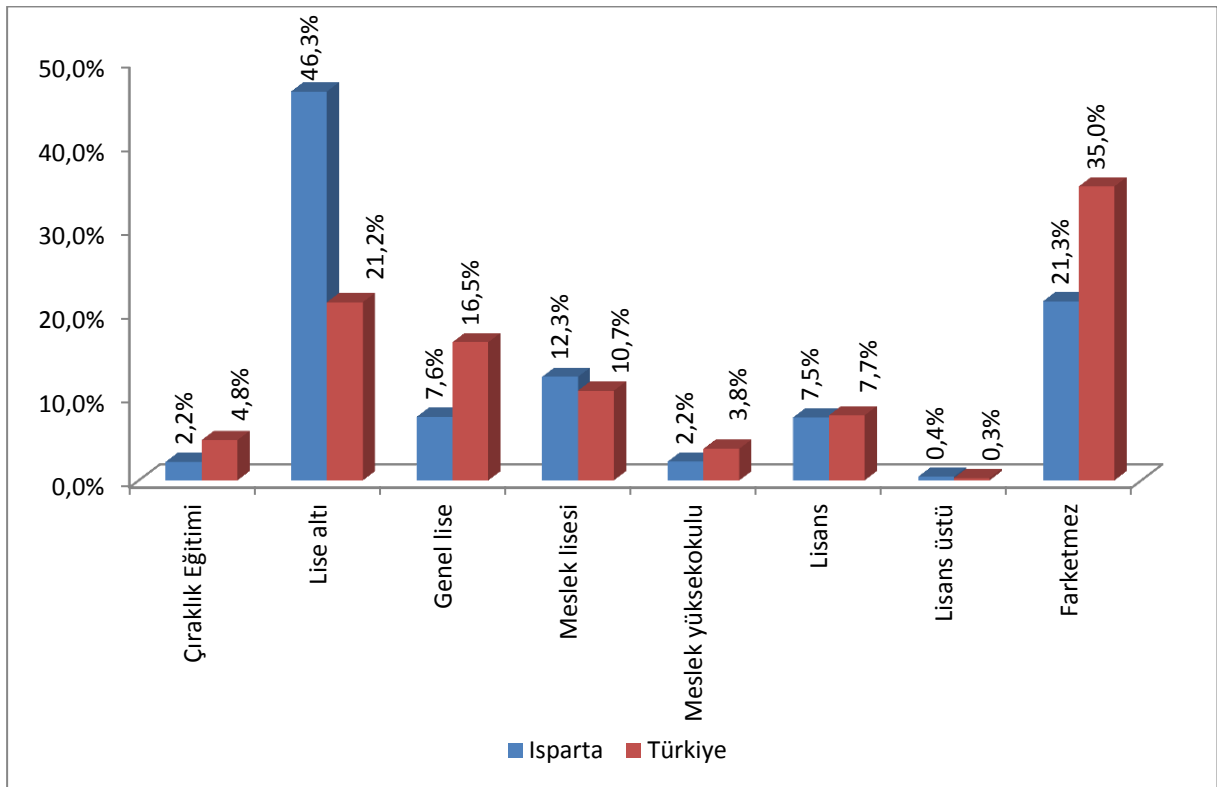
Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Isparta genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri; Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ikinci sırada ise, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Akraba-Eş Dost, İŞKUR aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Takım Çalışması olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. Gazete-İlan vb. arama kanalında öne çıkan beceri ise İletişim ve ifade yeteneğidir. İnternet-sosyal medya arama kanalında ise; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe öne çıkmıştır.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 84,8'inin 0-30 günlük bir sürede arandığı görülmektedir. Isparta ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olurken, 31-89 günlük arama süresinde Proje tabanlı çalışma ve 90 + günlük arama süresinde ise; Yabancı dil çıkmıştır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Isparta'da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi lise altı iken; Türkiye genelinde fark etmez olmuştur.

Şekil 16: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Kaynak: İPA 2015

Isparta’da açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk üç eğitim düzeyi; lise altı, fark etmez ve genel lise şeklindedir. Türkiye genelinde ise ilk üç eğitim düzeyi; Fark etmez, Lise altı ve Genel lise şeklindedir. Isparta ile Türkiye kıyaslandığında istenen ilk üç eğitim düzeyi aynı fakat sıralamaları farklıdır.

Türkiye genelinde en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun “biz işyerinde eğitiriz” mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir.

Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 36: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Farketmez	Toplam
Çıraklık Eğitimi	4,5%	3,1%	0,0%	2,2%
Lise altı	17,5%	51,5%	46,4%	46,3%
Genel lise	17,4%	5,4%	8,3%	7,6%
Meslek lisesi	25,9%	16,9%	0,0%	12,3%
Meslek yüksekokulu	0,0%	0,8%	5,5%	2,2%
Lisans	13,0%	0,0%	19,1%	7,5%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	1,4%	0,4%
Fark etmez	21,7%	22,4%	19,3%	21,3%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Isparta’da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de lise altıdır. Bu talep tüm taleplerin yüzde 46,3’ünü temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 25,9 ile meslek lisesi, bunu takiben yüzde 21,7 ile fark etmez olmuştur.

Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi lise altı yüzde 51,5 ve bunu yüzde 22,4 ile eğitim düzeyi fark etmez olarak belirtenler izlemektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir.

Tablo 37: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
İmalat	2,8%	59,9%	2,1%	18,3%	0,0%	3,5%	0,0%	13,4%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	38,5%	10,3%	2,6%	5,1%	5,1%	0,0%	38,5%
İnşaat	0,0%	14,3%	9,5%	0,0%	9,5%	4,8%	0,0%	61,9%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	25,0%	0,0%	0,0%	62,5%	12,5%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	28,6%	71,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%	0,0%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel toplam	2,2%	46,3%	7,6%	12,3%	2,2%	7,5%	0,4%	21,3%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde inşaat, ulaştırma ve depolama, toptan ve perakende ticaret sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Eğitim sektörlerinde lisans, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe genel lisedir. İmalat sektöründe lise altı eğitim düzeyi çıkmıştır.

Tablo 38: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Y.O.	Lisans	Lisans Üstü	Fark etmez
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3,3%	66,9%	1,7%	15,7%	0,0%	0,0%	0,0%	12,4%
Hizmet Ve Satış Elemanları	0,0%	28,1%	28,2 %	0,0%	0,0%	3,1%	0,0%	40,6%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	0,0%	61,9%	14,3 %	9,5%	0,0%	0,0%	0,0%	14,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5,8%	0,0%	5,5%	27,6%	22,4%	27,5%	0,0%	11,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	91,7%	8,3%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	0,0%	22,1 %	11,2%	11,1%	0,0%	0,0%	55,6%
Nitelikli Tarım, Ormanlık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,0%	33,5%	0,0%	16,4%	0,0%	0,0%	0,0%	50,1%
Genel Toplam	2,2%	46,3%	7,6%	12,3%	2,2%	7,5%	0,4%	21,3%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; hizmet ve satış elemanları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları ve nitelik gerektirmeyen meslekler meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir.

Profesyonel Meslek Mensuplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi lisanstır. Tesis ve makine operatörü ve montajcılar ve Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlara lise altı mezunu talep edilmiştir. Lisansüstü eğitim düzeyi sadece Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda talep edilmiştir.

Tablo 39: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Lise altı	22,9%	3,9%	1,9%	81,9%
Fark etmez	66,7%	23,1%	0,0%	49,9%
Meslek lisesi	89,3%	0,0%	0,0%	92,8%
Genel lise	52,8%	0,0%	5,9%	88,4%
Lisans	29,6%	0,0%	23,5%	82,3%
Meslek yüksekokulu	59,8%	0,0%	0,0%	40,2%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%	79,2%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%
Genel Toplam	45,6%	6,7%	3,6%	76,0%

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işlerin için talep edilen eğitim düzeyleri itibarıyla arama kanalları incelendiğinde; eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak akraba-eş-dost, İŞKUR ve gazete-ilan arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Lise altı eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Genel lise, meslek lisesi eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler açık işleri ağırlıklı olarak akraba-eş-dost ve İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Tablo 41’de açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Lise altı	97,1%	2,9%	0,0%
Fark etmez	64,4%	4,2%	31,4%
Meslek lisesi	100,0%	0,0%	0,0%
Genel lise	58,6%	5,9%	35,4%
Lisans	76,3%	11,9%	11,7%
Meslek yüksekokulu	59,8%	20,1%	20,1%
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%
Lisansüstü	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	84,8%	4,0%	11,2%

Kaynak: İPA 2015

İsparta’da Çıraklık Eğitimi, Meslek yüksekokulu, Genel Lise, Lise altı, Meslek Lisesi, Lisans ve Fark etmez eğitim düzeylerinde elemanlar genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, Lisans Üstü düzeyde eğitim almış eleman talebi ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.

Tablo 40 değerlendirildiğinde; eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır. İsparta ilinde sektörlerin önemli bir bölümü açık işini çok uzun vadede aramamaktadır. Genelde kısa vadede eleman ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

Tablo 41: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektörler	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
İmalat	97,2%	0,0%	2,8%
İnşaat	38,1%	14,3%	47,6%
Toptan ve perakende ticaret	79,5%	12,8%	7,7%
Ulaştırma ve depolama	66,7%	0,0%	33,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	42,9%	14,3%	42,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100,0%	0,0%	0,0%
Eğitim	60,0%	0,0%	40,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	75,0%	0,0%	25,0%
Genel Toplam	84,8%	4,0%	11,2%

Kaynak: İPA 2015

İnşaat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde açık işlerin kapatılması diğer sektörlerle göre daha uzun sürebilmektedir. Diğer sektörlerde ise açık işler genellikle

0-30 gün içinde karşılanmaktadır.

Tablo 42: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
0-4	73,4%	6,7%	19,9%
5-9	70,5%	0,0%	29,5%
10-14	74,9%	12,7%	12,4%
15-19	92,5%	0,0%	7,5%
20-24	100,0%	0,0%	0,0%
25+	78,0%	18,9%	3,1%
Genel Toplam	84,8%	4,0%	11,2%

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 15-19 yaş işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 92,5'inin 0-30, yüzde 7,5'ini 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir. Buna bakılarak; bu işletmelerin taleplerini ya bir ay içerisinde karşıladıkları, ya da uzun vadede karşılayamadıkları anlaşılmaktadır. 20-24 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve yüzde 100'ünü bir ay içerisinde karşıladıkları görülmüştür.

Tablo 43: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek grupları	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	44,4%	11,0%	44,6%
Hizmet ve satış elemanları	68,6%	6,3%	25,1%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	83,2%	0,0%	16,8%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel meslek mensupları	66,6%	8,5%	24,9%
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	95,0%	2,5%	2,5%
Teknisyenler, teknikerler ve Yrd. Prof. Meslek men.	72,0%	11,2%	16,8%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	85,7%	0,0%	14,3%
Genel toplam	84,8%	4,0%	11,2%

Kaynak: İPA 2015

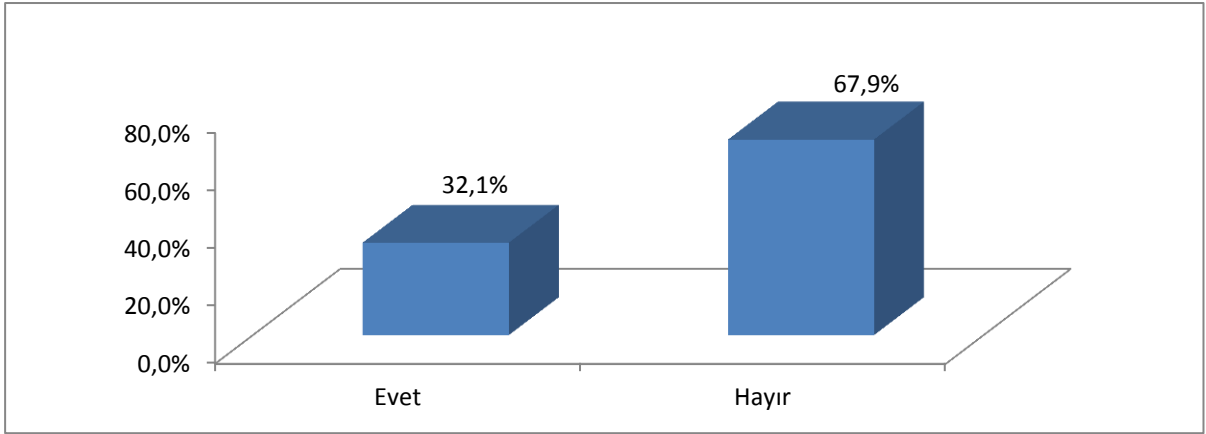
Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 günlük bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubundan olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar olmuştur.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Isparta ilindeki işyerlerinin yüzde 32,1'i eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Isparta ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta Türkiye geneline göre sıkıntı çekmektedir.

Şekil 17: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Kaynak: İPA 2015

2015 yılında işyerlerinin yüzde 32'si aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmektedir. 2014 yılına bakıldığında bu oranın yüzde 35 olduğu düşünülürse azda olsa düşüş görülmektedir. Isparta ilinde arz-talep yapısının giderek uyumlu hale geldiği söylenebilir. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Tablo 44: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014			2015		
	İşveren Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	7	5	66,7%	7	1	16,7%
İmalat	135	61	45,2%	132	56	42,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklim. ür. ve dağıt.	3	2	66,7%	3	1	33,3%
İnşaat	107	20	18,9%	97	25	25,3%
Toptan ve perakende ticaret	175	59	33,7%	169	57	33,5%
Ulaştırma ve depolama	46	16	34,1%	42	4	9,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	47	22	47,7%	44	20	46,5%
Bilgi ve iletişim	4	1	25,0%	4	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	2	2	100,0%	2	0	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	24	6	26,1%	22	5	23,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	18	6	31,3%	19	5	26,3%
Eğitim	35	9	25,0%	34	11	32,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14	8	57,1%	14	4	28,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	15	3	20,0%	15	5	33,3%
Genel Toplam	634	220	34,7%	605	194	32,1%

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İmalat ve İnşaat sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile imalat sektörlerinde bulunan işyerlerinin yaklaşık yüzde 40'ı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran yüksektir.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 29 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında önemli oranda azalış gerçekleşmiştir.

2014 yılı İPA çalışmasında Isparta'daki işyerlerinin yüzde 34,7 eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her 3 tanesinden biri eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın 3 puanlık bir azalışla yüzde 32,1 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Bununla beraber işyeri sayısında yüzde 5 orana karşılık 29 işyerinin sayısında azalma gerçekleşmiştir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe olduğu görülmektedir. Daha sonra sırayı Madencilik ve taş ocakçılığı sektörü almaktadır. Farklılaşmanın devam ettiği diğer sektörler sırasıyla Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Ulaştırma ve depolama sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 45: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

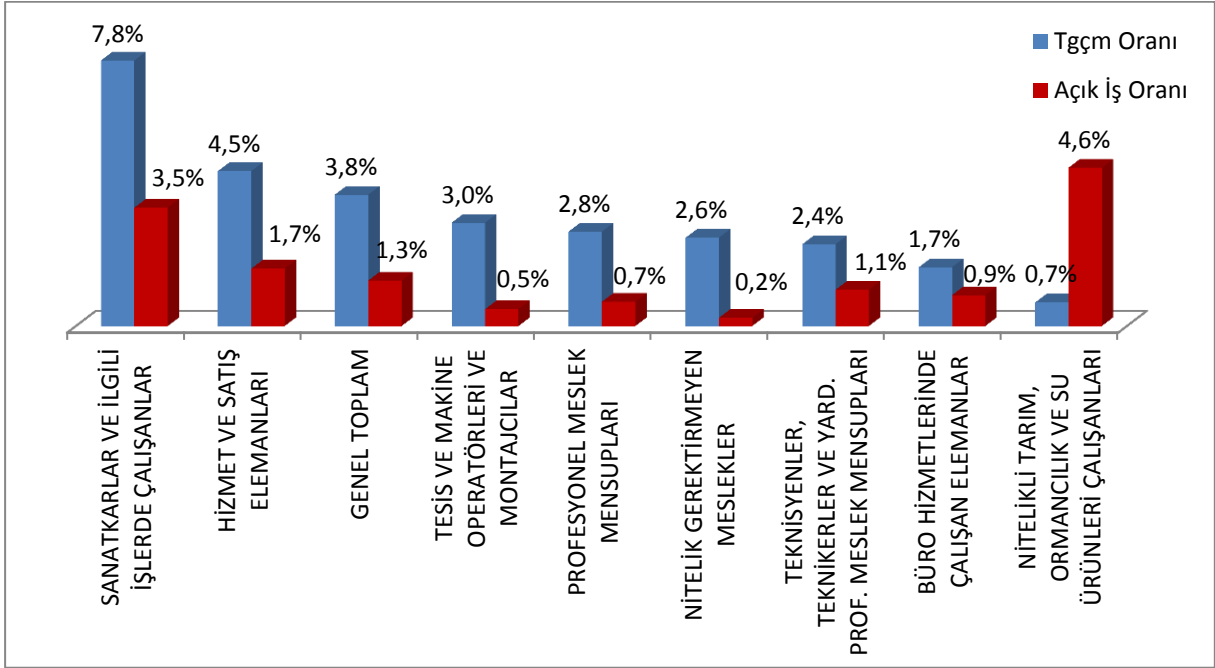
Meslek grupları	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	17	9
Hizmet ve satış elemanları	86	32
Nitelik gerektirmeyen meslekler	65	6
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	1	7
Profesyonel meslek mensupları	46	12
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar	262	121
Teknisyenler, teknikerler ve yrd. prof. Meslek men.	41	18
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	129	21
Genel toplam	648	227

Kaynak: İPA 2015

Isparta'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde 648 kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür. Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 40'lık pay ve 262 kişi ile sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 20'lik pay ve 129 kişi ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yüzde 13,2'lik pay ve 86 kişi ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise nitelik gerektirmeyen meslekler ayrı tutulmak üzere benzer bir sıralama söz konusudur. Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu açık işlerde yüzde 53'lük pay ve 121 kişi ile ilk sırada yer alırken, temininde güçlük çekilen kişilerde yüzde 40'lık pay ve 262 kişi ile yine birinci sırada yer almaktadır.

Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Isparta'da sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda, çalışanların yüzde 7,8'inin temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 4,8 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA' da sırayı yüzde 4,5 ile Hizmet ve satış elemanları meslek grubu ve yüzde 3,0 ile Tesis ve makine opr. ve montajcılar meslek grupları almaktadır. Burada dikkat çekici olan durum yüzde 2,6 ile beşinci sırada olan nitelik gerektirmeyen meslekler grubunun 2014 yılı İPA çalışmasında da yüzde 3,1 ile aynı sırada yer almasıdır.

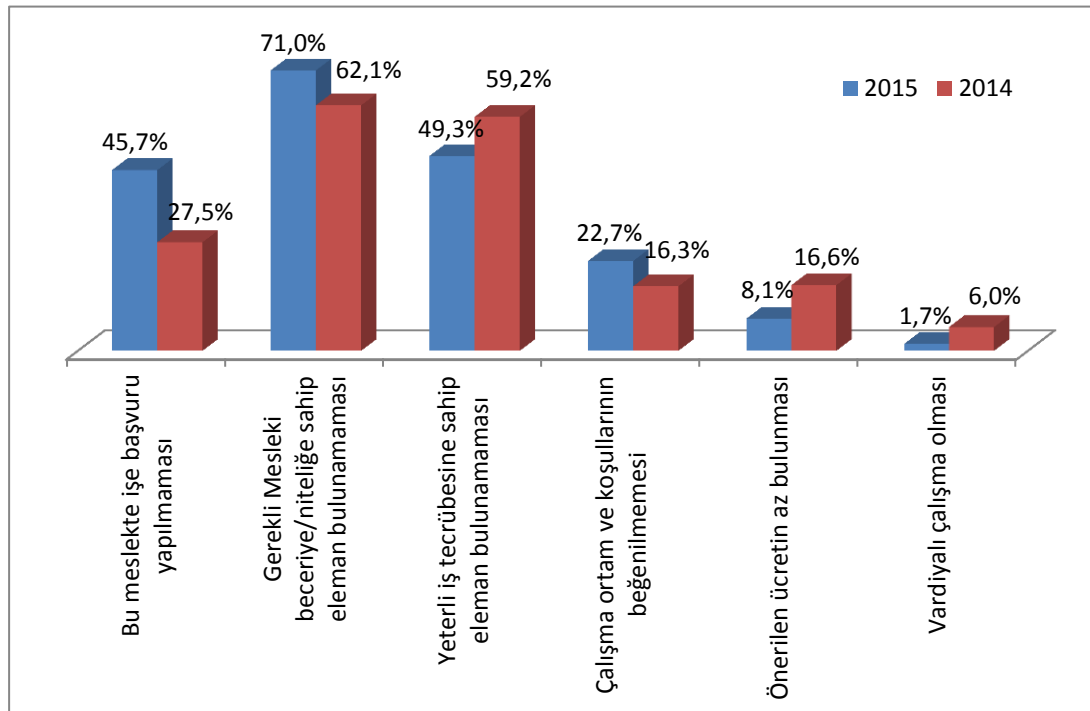
Tablo 46: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Gaz altı kaynakçısı	8,5%
Paketleme işçisi (gıda)	6,2%
Garson (servis elemanı)	4,7%
Ağaç biçme makinesi operatörü (hızarcı-keresteci)	3,7%
Kazan yapımcısı	3,1%
Şoför-yük taşıma	3,0%
Sıhhi tesisatçı/ısıtma ve sıhhi tesisatçı	2,7%
Fırıncı ustası-unlu mamuller	2,3%
Aşçı	2,2%
Diğer	63,6%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Gaz altı kaynakçısı mesleği yüzde 8,5'lik payla ilk sırada yer almaktadır. En fazla açık iş olan mesleklerde de ilk sıradadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 5 tanesi ortaktır. Gaz altı kaynakçısı, Garson, kazan yapımcısı, Şoför-yük taşıma, Aşçı meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisinde. Bu meslekler Isparta işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Şekil 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri 2014/2015

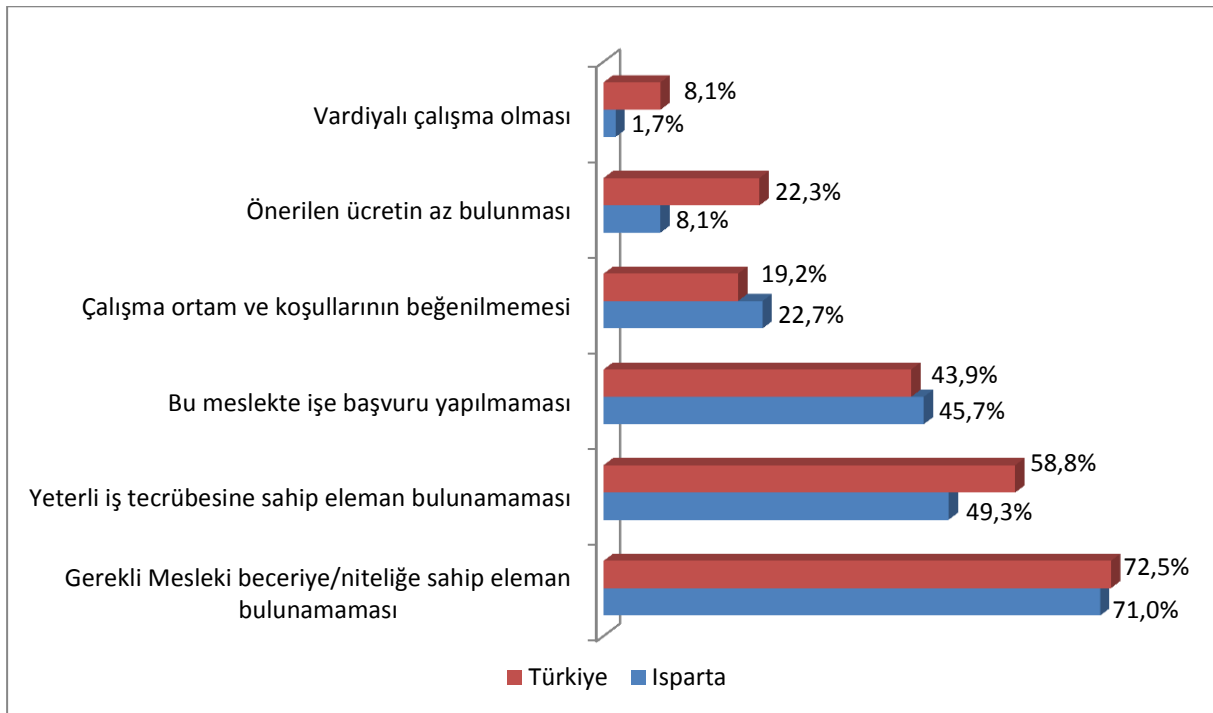
Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- i Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- i Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- i Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- i Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- i Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- i Vardiyalı Çalışma Olması

Nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18’de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 27,5’ i söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 18,2 puanlık bir artışla yüzde 45,7’ si işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha az işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 9,9 puanlık azalışla yüzde 49,3’ ü işveren tarafından işaretlenen “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması” ve 8,5 puanlık artışla yüzde 8,1’ i işveren tarafından işaretlenen “Önerilen ücretin az bulunması” nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 6’sı “Vardiyalı çalışma olması” nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden 4,3 puanlık bir azalışla yüzde 1,7 oranında işaretlenmiştir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

Şekil 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri ISPARTA/TÜRKİYE

Kaynak: İPA 2015

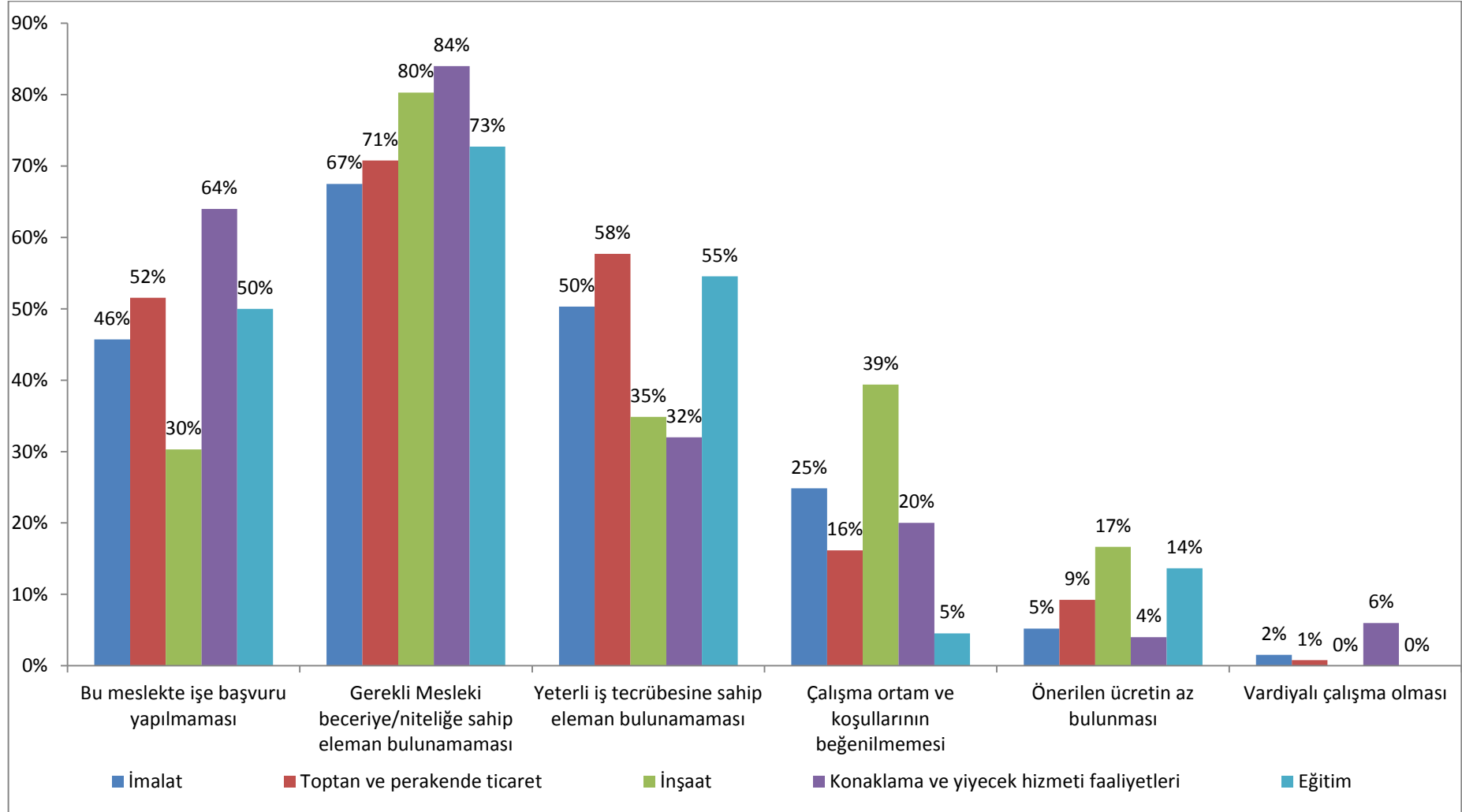
İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Isparta ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde genelde sıralamanın aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Isparta’da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla “Bu meslekte işe

başvuru yapılmaması” ve “Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi” nedenlerini işaretlediği görülmektedir.

Ancak neden sıralamasında Isparta ile Türkiye geneli arasında farkın çok olduğu iki neden vardır. Bunlardan ilki 14,2 puanlık farkla “Önerilen ücretin az bulunması” , ikincisi de 9,5 puanlık farkla “Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunmaması” nedenleridir. Söz konusu iki neden de Isparta’daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir.

Isparta’daki işverenler Türkiye geneline göre ücret ve deneyimli eleman konusunda daha az sıkıntı çekmektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Şekil 21: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tablo 47: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Gaz altı kaynakçısı	29,1%	91%	78%	9%	9%	0%
Paketleme işçisi (gıda)	100,0%	0%	0%	0%	0%	0%
Garson (servis elemanı)	30,1%	93%	56%	17%	7%	0%
Diğer başka yerde sınıflandırılmamış içki ve gıda mad. işçileri	100,0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ağaç biçme makinesi operatörü (hızarcı-keresteci)	41,9%	59%	42%	41%	17%	0%
Kazan yapımcısı	0,0%	100%	100%	0%	0%	0%
Şoför-yük taşıma	26,4%	74%	58%	5%	11%	5%
Sihhi tesisatçı/ısıtma ve sihhi tesisatçı	41,2%	100%	29%	41%	41%	0%
Fırıncı ustası-unlu mamuller	80,1%	100%	87%	33%	33%	33%
Aşçı	14,3%	93%	50%	7%	14%	0%
Satış danışmanı	33,4%	92%	83%	8%	0%	0%
Kasap	83,3%	100%	100%	0%	0%	0%
Pazarlamacı	50,2%	67%	92%	8%	8%	0%
Alüminyum doğramacı	83,3%	100%	17%	100%	0%	0%
Harman hallaç işçisi (yün)	0,0%	91%	91%	100%	0%	0%
Kaynakçı (oksijen ve elektrik)	10,0%	80%	80%	10%	20%	0%
İplik eğirme operatörü (ring/vater/vargel)	0,0%	100%	100%	100%	0%	0%
Vater-bobin makinesi operatörü	0,0%	100%	100%	100%	0%	0%
Resepsiyon görevlisi (ön büro elemanı)	100,0%	50%	37%	0%	0%	0%
Tornacı (torna tezgahı operatörü)	62,4%	38%	25%	0%	0%	0%
Diğer	43,4%	71,9%	41,2%	24,1%	8,1%	1,8%
Genel toplam	45,7%	71%	49%	23%	8%	2%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Gaz altı kaynakçısı mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebebi Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması olarak yansımıştır. Yani işverenler Gaz altı kaynakçısı mesleğinde mesleki eğitim almış veya işi bilen personel olmadığını belirtmişlerdir. Bununla beraber tabloya genel olarak bakıldığında eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir. Bununla birlikte tabloyu incelerken temininde güçlük çekilme nedenlerinin işverenler tarafından verilen cevaplardan oluştuğunun dikkate alınması gerekmektedir.

Tablo 48: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri
Eleman Talebi	81,4%	96,9%
İşveren Danışmanlığı	41,5%	32,3%
İEP	35,9%	26,2%
Mevzuat Danışmanlığı	29,5%	18,5%
Kurs	4,9%	5,4%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri, güçlük çeken işyerlerine göre işbaşı eğitim programları, işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber işgücü temininde güçlük çeken işyerleri eleman temini hizmetinde güçlük çekmeyen işletmelere göre daha fazla yararlanmıştır. İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet eleman talebidir.

Eleman talebi ve işbaşı eğitim programı verileri arasında bağlantıya bakılacak olursa; işbaşı eğitim programından daha fazla yararlanan işletmeler işgücü temininde daha az güçlük çekip daha az talep vermektedir.

Daha az yararlanan işletmeler için bu durum tam tersidir. Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise İşveren danışmanlığı olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre danışmanlık hizmetinden daha az faydalandıkları görülmektedir.

Tablo 49: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	TGÇM Hayır	TGÇM Evet	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	3	0	3
İmalat	23	17	40
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üret. ve dağıtım	1	0	1
İnşaat	7	2	9
Toptan ve perakende ticaret	27	20	48
Ulaştırma ve depolama	9	0	9
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	7	10	17
Bilgi ve iletişim	1	0	1
Gayrimenkul faaliyetleri	1	0	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7	2	9
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4	2	6
Diğer hizmet faaliyetleri	1	1	2
Genel Toplam	92	55	147

Kaynak: İPA 2015

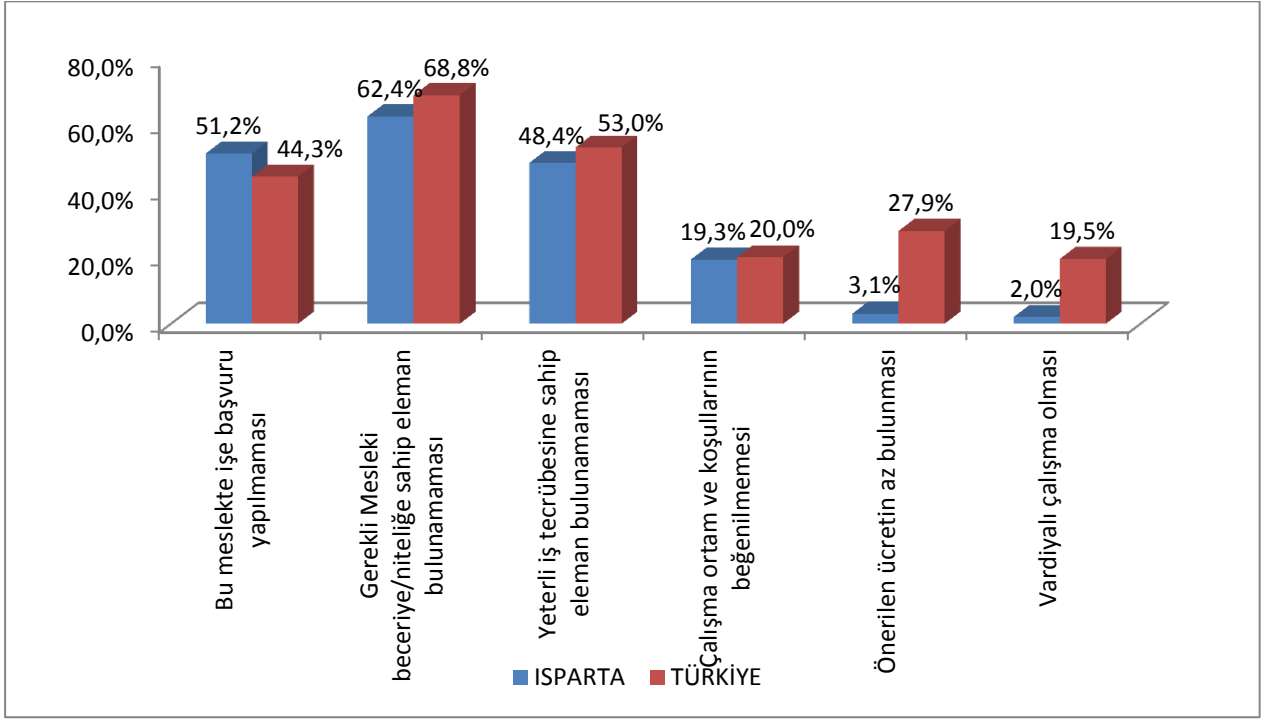
Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri yüzde 58,8 Diğer hizmet faaliyetleri yüzde 50, Toptan ve perakende ticaret yüzde 41,6'lık oranla Eleman Temininde Güçlük Çektikleri görülmüştür. Beş sektörde ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Şekil 22: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra, sırası ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin en düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemidir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Isparta ile Türkiye geneli benzemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Isparta'da en düşük orana vardiyalı çalışma sahipken, en yüksek orana da Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması nedeni sahiptir.

Tablo 50: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

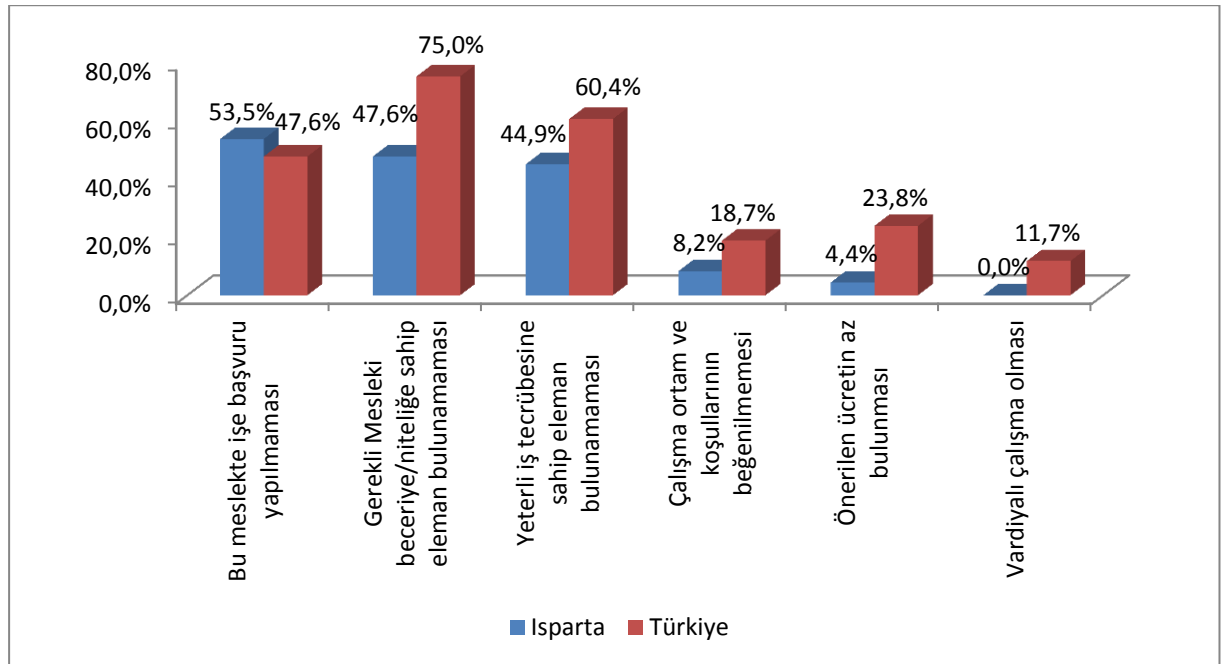
Sektör	TGÇM HAYIR	TGÇM EVET	Toplam
Madencilik ve taş ocaklığı	5	1	6
İmalat	21	14	35
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	1	1
İnşaat	2	0	2
Toptan ve perakende ticaret	12	5	17
Ulaştırma ve depolama	1	0	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	0	2
ISPARTA	43	21	64

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilinde işyerlerinin yüzde 32'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 10'u ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 33'ü eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 35'tir. İhracat yapan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Isparta'da ihracat yapan işyerlerinden ulaştırma ve depolama, inşaat ve idari /destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir. İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Şekil 23'de sunulmuştur.

Şekil 23: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Bu meslekte işe başvuru yapılmaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte Eleman Bulunamaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Isparta ili sıralaması gösterilen ilk nedenler dışında yakındır.

Tablo 51: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

	TGÇM HAYIR	TGÇM EVET	Toplam
İmalat	4	7	11
İnşaat	6	2	8
Toptan ve perakende ticaret	4	4	8
Ulaştırma ve depolama	3	0	3
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	5	7	12
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	2	0	2
Eğitim	4	3	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1	2	3
Genel Toplam	29	25	55

Kaynak: İPA 2015

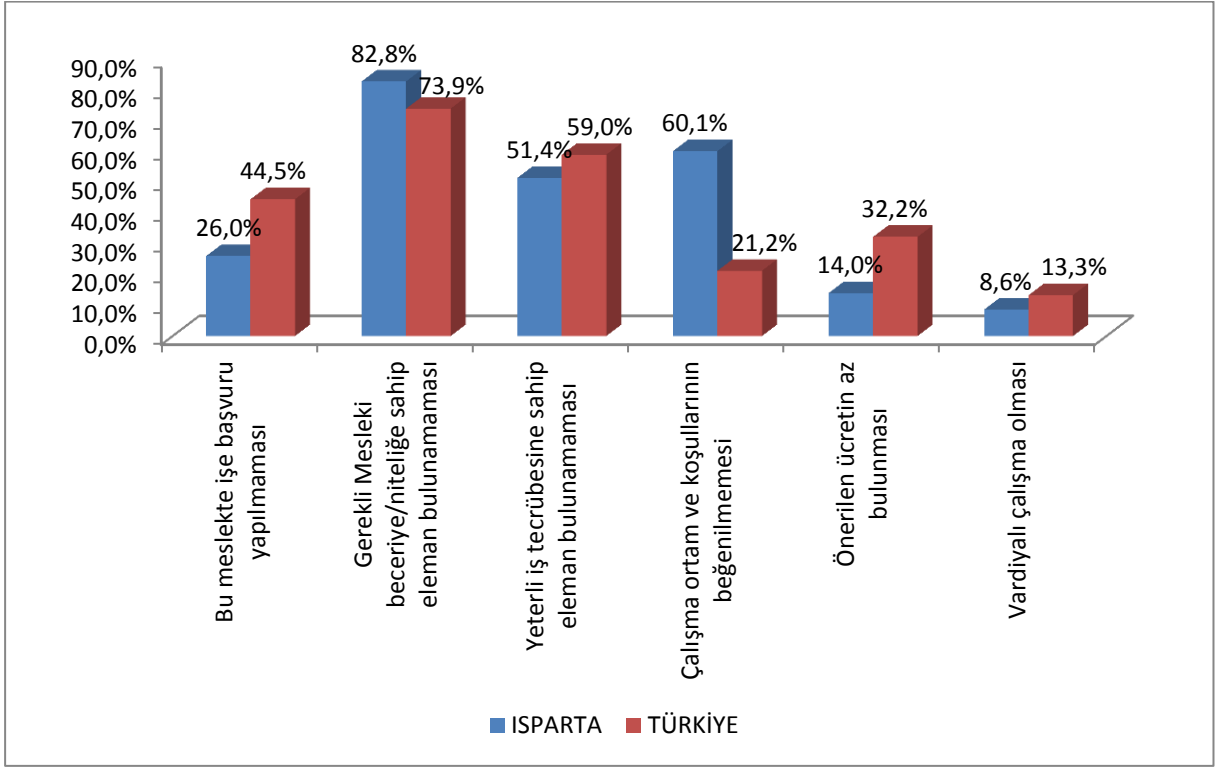
Isparta’ da işyerlerinin yüzde 32’si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 9’unun part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 45’i eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4’tür.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan her 2 işyerinden 1’i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Isparta’ da Ulaştırma ve depolama ile idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23’te sunulmuştur.

Şekil 24: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi ile Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenleri gelmektedir.

Isparta ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde, Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi oranı Türkiye geneline göre yüksektir. Part-time çalışma istenen işlerde ücretler çalışmak isteyenler için fazla bir problem teşkil etmemektedir.

İSTİHDAM ARTIŞ/AZALIŞ BEKLENTİSİ

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur. İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 52: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	2,3%
İhracat Yapan İşyerleri	3,1%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	4,3%
Genel Toplam	4,0%

Kaynak: İPA 2015

Isparta’da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,3 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 3,1 part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 4,3 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 4,0’dır. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, ihracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6’dır.

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinde Isparta ili Türkiye ortalamasının altında iken diğer göstergelerde ortalamanın üstündedir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Isparta’da yüksek oranda istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İstihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye başlanmalıdır.

Tablo 53: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5	19,2%
İnşaat	219	10,1%
Toptan ve perakende ticaret	113	4,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9	4,0%
İmalat	218	3,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	24	3,7%
Madencilik ve taş ocaklığı	41	3,3%
Ulaştırma ve depolama	24	2,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	14	1,3%
Eğitim	10	1,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5	0,5%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-2	-1,4%
Genel Toplam	679	4,0%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde istihdam azalışı beklenen sektörün, Diğer hizmet faaliyetleri sektörü olduğu görülmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde sadece eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiğini diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Isparta’da gayrimenkul faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ve Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde herhangi bir değişiklik beklenmemektedir.

Bunun yanı sıra Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü yüzde 19,2 oranında istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 10,1’lik bir oranla bu sektörü İnşaat sektörü takip etmektedir ve bu sektörde 219 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur.

Çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olması İnşaat sektörünü olumsuz etkilemiştir. Bu nedenle geleceğe dair daha pozitif bir bakış açısı oluşmuştur. İmalat sektörü yüzde 3,7 oranında istihdam artışı bekleyerek ilin bu sektörde de hacmini daha da genişletecek olduğunu göstermektedir. Isparta ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Tablo 54: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek grupları	Net istihdam değişimi	Net istihdam değişim oranı
Sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar	372	11,0%
Hizmet ve satış elemanları	64	3,4%
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar	129	3,0%
Nitelik gerektirmeyen meslekler	52	2,0%
Profesyonel meslek mensupları	28	1,7%
Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	2	1,4%
Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar	12	1,2%
Teknisyenler, teknikerler ve yrd. Prof.meslek mensupları	20	1,2%
Yöneticiler	0	0,0%
Genel toplam	679	4,0%

Kaynak: İPA 2015

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Isparta’da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 372 kişilik istihdam artışı beklentisiyle sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla tesis ve makine operatörleri ve Hizmet ve satış elemanları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda yüzde 11,0 oranında sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanların ilk sırada olduğu görülmektedir. Takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir; Hizmet ve satış elemanları yüzde 3,4 tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu ise yüzde 3,0.

En düşük artışın beklendiği Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda ise 2 kişilik artış yüzde 1,4’lük bir dilime tekabül etmektedir. Ayrıca Yöneticiler meslek grubunda hiçbir değişikliğin beklenmemesi ise dikkat çekicidir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir.

Tablo 55: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam artışı beklenen meslekler	Net istihdam azalışı beklenen meslekler
Gaz altı kaynakçısı	Beden işçisi (inşaat)
Mermer işçisi	Beden işçisi (genel)
Beden işçisi (genel)	Satış danışmanı
Satış danışmanı	Diğer ağaç işleme makinesi operatörleri
Şoför-yük taşıma	Reyon görevlisi
Beton ve betonarme kalıpcısı	Fayans, seramik ve karo döşemecisi
İnşaat kalıpcısı (ahşap)	Mimar
Kazan yapımcısı	Harita teknikeri
Sıvacı	Yapı yalıtımcısı
Temizlik görevlisi	Elektrik teknisyeni

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ile en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde İnşaat sektörüne ait bazı mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir. İstihdam azalışı beklenen mesleklerin daha fazla eğitim gerektiren meslekler olması yine dikkat çekicidir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 116 farklı meslekte 746 kişilik istihdam artışı beklenirken, 20 farklı meslekte de 66 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 56: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Gaz altı kaynakçısı	Gaz altı kaynakçısı	Beton ve betonarme kalıpcısı
Kazan yapımcısı	Mermer işçisi	Temizlik görevlisi
Satış danışmanı	Kazan yapımcısı	Diğer ağaç işleme makinesi opr.
Torna tezgah operatörü	Dokuma makineleri operatörü	Satış danışmanı
Dokuma makineleri operatörü	Tornacı (torna tezgahı opr.)	Süt ve süt ürünleri işlemecisi
Kasiyer	Mozaik kesici ve döşeyici	Şoför-yük taşıma
Tuğla imal işçisi	Mermer ebatlandırma işçisi	İngilizce öğretmeni
Garson (servis elemanı)	İthalat-ihracat sorumlusu	Ekmek ustası
Reyon görevlisi	Güneş enerji sistemleri imal ustası	Otomotiv boya işçisi
Aşçı	Beden işçisi (taşıma, yükleme)	Otomotiv kaporta işçisi

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre benzerlik veya değişiklik göstermektedir. Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek olan Gaz altı kaynakçısı, hem vardiyalı çalışma hem de ihracat yapılan işyerlerinde ön plana çıkmıştır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde farklılık göstererek Beton ve betonarme kalıpcısı mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıtacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Aşağıdaki tabloda ise istihdam artışı/azalış bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 57: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı	İstihdam Azalışı	Fikrim Yok	İstihdam Değişmeyecek
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	35,7%	0,0%	42,9%	21,4%
Madencilik ve taş ocakçılığı	33,3%	0,0%	66,7%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
İmalat	25,0%	1,5%	54,5%	18,9%
İnşaat	24,2%	2,1%	60,0%	13,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23,8%	14,3%	38,1%	23,8%
Eğitim	14,7%	2,9%	61,8%	20,6%
Ulaştırma ve depolama	14,6%	0,0%	58,5%	26,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,0%	0,0%	58,1%	27,9%
Toptan ve perakende ticaret	13,8%	1,8%	56,3%	28,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,3%	0,0%	63,2%	31,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yön. ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	6,7%	40,0%	53,3%
Genel Toplam	18,4%	2,0%	55,5%	24,1%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Isparta'daki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 57'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Isparta'daki işyerlerinin yaklaşık yüzde 55,5'inin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Isparta'da işyerlerinin yaklaşık yüzde 24,1'i istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Isparta ilinde her beş işyerlerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 2,0'ı istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Isparta'daki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Isparta'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 35,7 ile İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü iken en çok azalış Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe yüzde 14,3 oranındadır.

Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Su temini; kanalizasyon, atık yön. Ve iyileştirme faal. , Bilgi ve iletişim, Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinden derlenen verilere göre bu sektörlerde ne artış ne de azalış beklenmemektedir. Tablo 59'da Isparta ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 58: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri özellikleri	İstihdam artışı	İstihdam azalışı	Fikrim Yok	Değişmeyecek
Vardiya	97,3%	2,7%	51,1%	30,9%
Kısmi çalışma	95,3%	4,7%	48,2%	16,6%
İhracat	100,0%	0,0%	54,3%	26,7%

Kaynak: İPA 2015

Isparta ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin birbirinden farklı özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan işyerlerinin tümü istihdam artışı beklerken, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve kısmi çalışma yapılan işyerleri büyük oranda istihdam artışı beklemektedir.

Isparta ilinde ihracat yapan işyerlerinin istihdam artışı konusunda daha pozitif olduğu önceki tablolarda da dile getirilmiştir. İstihdam azalışı oranları incelendiğinde ise; kısmi çalışma yapılan işyerleri % 4,7 vardiya yapılan işyerleri % 2,7 oranında istihdam azalışı beklemektedir. İhracat yapan firmaların %100'ü istihdam artışı beklerken, fikrim yok seçeneğini işaretleyen işletmelerin oranı % 54,3'tür. İstihdamda Değişmeyecek seçeneğini en fazla, % 30,9 ile vardiya yapılan işyerleri tarafından işaretlenmiştir.

SONUÇ

Tüm dünyada küreselleşme ile beraber ortaya çıkan değişimler işgücü piyasalarını da önemli oranda etkilemiş, özellikle son yirmi yılda işsizlik ve istihdam sorununun giderek arttığı gözlenmiştir. Bu durum işsizliği azaltmayı ve istihdamı arttırmayı amaçlayan politikaların önemini arttırmıştır.

Ülkemizde işsizlikle mücadele ve istihdamı arttırmaya yönelik çalışmalara son yıllarda önem verilmiş, daha etkin politikalar uygulanmaya başlanmıştır. Isparta ilinin İşgücü Piyasası Analizinin yapıldığı bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmış ve yapılan değerlendirmeler sonucunda çeşitli öneriler sunulmuştur.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması Isparta ili genelinde 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında 605 işyerinde işverenler/işveren temsilcileri ile yapılan yüz yüze görüşmelerle gerçekleştirilmiştir.

Araştırmaya katılan işletmelerin büyük kısmının muhtemelen devlet desteklerinden haberdar olmadıkları ya da bürokratik sorunlar nedeniyle bu desteklere başvurmadıkları düşünülebilir. Devlet desteklerini yönlendiren kurumların ilimizdeki işletmelere bilgilendirme çalışmalarını arttırmaları gerekebilir.

2015 (Ocak-Haziran) döneminde Isparta Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğü ve Isparta Ticaret ve Sanayi Odası işbirliğinde 9 adet girişimcilik kursu açılmıştır. Sayısal olarak incelendiğinde geçen yıla göre aylık açılan girişimcilik kursu sayısı artmıştır. Bu da gösteriyor ki; Isparta’da işletme kurmak isteyen girişimci sayısı giderek artmaktadır. Açılan her yeni işletme Isparta’da istihdam edilen kişi sayısını artıracaktır. İşbaşı eğitim programı çerçevesinde; 564 farklı programda toplam 906 kişi bu programdan yararlandırılmış ve bu kişilere mesleki eğitimin yanında mesleki deneyim de kazandırılmıştır.

Isparta’daki sektörlerin büyük çoğunluğunu genç işletmeler oluşturmaktadır. Isparta ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin dörtte biri 5-9 yaş arası olan işyerleri iken; 25 yıl ve daha uzun süredir faaliyet gösteren işyerlerinin oranı % 13,9’dur.

Henüz 5 yılını doldurmamış yeni işyerlerinin oranı % 14,7 iken; en düşük orana sahip işyerleri 10-14 yaş arası olan işyerleridir (%13,2). 15 yaş ve üzeri işyerlerinin toplam oranı % 45,9'dur ve bu işyerlerinin yaş itibarıyla kökleşmiş ve kurumsallaşmış olduğu söylenebilir.

Isparta ili genelinde toplam 16.872 çalışanın, 12.363'ü erkek 4.508'i kadındır. Bir başka söyleyişle, her 4 çalışandan 3'ü erkektir. 2015 Türkiye işgücü piyasası araştırmasında Isparta'da açık iş oranı %1,3 olarak ölçülmüştür. Başka bir deyişle Isparta'da ki işletmelerin her 100 iş pozisyonunun 99 u dolu 1 kişilik pozisyonu boştur.

Isparta'da işverenler açık işleri karşılama yoluna giderken, son yıllardaki aktif işgücü politikalarıyla dikkatleri üzerine çeken ve etkin bir kamu kurumu olan İŞKUR'u % 76 gibi önemli bir oranla tercih etmektedirler.

İşletmelerin ayakta kalabilmesi, büyümesi ve gelişmesi için nitelikli elemana ihtiyaç duydukları bu çalışma sonuçları ile desteklenmiştir. Isparta'da, işletmeler nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak için kendi imkânları ile birlikte işgücü piyasasında ilk sırada gelen İŞKUR'dan özellikle yararlanmalıdır.

İşgücü piyasasına girmek veya bu piyasada kalıcı olmak isteyen kişiler, işsizler ve iş arayanlar, potansiyel adaylar ve halen bir işyerinde çalışanlar iş piyasasının beklentileri doğrultusunda meslek sahibi olmalı ve becerilerini geliştirmelidirler. Bu konularda İŞKUR, Milli Eğitim Bakanlığı, Halk Eğitim Merkezleri ve çeşitli zamanlarda ilan edilen AB hibe programlarından yararlanmalıdırlar.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hane halkı işgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

 2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI	
2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU	
Sayın İşyeri Yetkilisi, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır. Bilgi Verme ve Gizlilik 1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz. 2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası verilir. 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 nci maddesi hükümleri uygulanır. Kapsam İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.	
İŞYERİ BİLGİLERİ	
SGK İşyeri Sicil Numarası : Örnek No : İşletmenin Yasal Unvanı :	

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE	:	
MAHALLE	:	
Cadde/Sokak	:	
İÇ/DİŞ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/E-POSTA	:	

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:	Unvanı :
Tarih:	Telefonu :
E-Posta :	İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐
↓
(.....) Yılından bu yana

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVcut İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

[illegible]

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz 9.Soruya geçiniz.

[illegible]

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1-En önemli)

****Kullandığımız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐	⇒	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐	⇒	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐	⇒	10. soruya geçiniz.
9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?				
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler				Net sayısal artış
10) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐	⇒	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐	⇒	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐	⇒	11. soruya geçiniz.
10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?				
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler				Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yolu Görüşme Birimimiz: TEŞEKKÜRLER.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADİYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737

KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	88.722	4.090	92.812
Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı	2-9 İşyeri Sayısı	Toplam
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	33.101	6.121	39.222
Genel Toplam	121.823	10.211	132.034

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Aktif Kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır. (İŞKUR)

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Çalışma Çağındaki Nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

Genç İşsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç İşsizlik Oranı : 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

$$\text{Genç İşsizlik Oranı} = \frac{15 - 24 \text{ Yaş Grubu İşsiz}}{15 - 24 \text{ Yaş Grubu İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}$$

Genç Nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Eğitim Durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana gruplar aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Eğitim Seviyelerine Göre İşgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

Eksik İstihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

İktisadi Faaliyetlere Göre İstihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık
B	Madencilik ve Taş Ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi Ve Dağıtımı
E	Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı
H	Ulaştırma ve Depolama
I	Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri
J	Bilgi ve İletişim
K	Finans ve Sigorta Faaliyetleri
L	Gayrimenkul Faaliyetleri
M	Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetleri
N	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
O	Kamu Yönetimi ve Savunma
P	Eğitim
Q	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
R	Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor
S	Diğer Hizmet Faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış Mal Ve Hizmet Üretim Faaliyetleri
U	Uluslar Arası Örgütler Ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

İstihdam Edilenler: Aşağıda yer alan işbaşıda olanlar ve işbaşıda olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = \frac{\text{Toplam İstihdam}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İş Başında Olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş Başında Olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İşe Yerleştirme: İş arayanların Kurumca işe yerleştirilmesidir.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

$$\text{İşgücü} = \text{İstihdam Edilenler} + \text{İşsizler}$$

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır. Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması: İŞKUR tarafından 16 Mart - 30 Nisan tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” uygulamasıdır.

İşgücü Piyasası Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan “Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi” üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için “işyeri cevapsızlık formu” doldurulmuştur.

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\text{İşgücüne Katılım Oranı} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam + İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

İşgücüne Dahil Olmayan (İnaktif) Nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır. İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş Aramayıp Çalışmaya Hazır Olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş Bulma Ümidi Olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

$$\text{İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı} = \frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - \text{İşgücü}}{\text{Kurumsal Olmayan Nüfus}} \times 100$$

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik Oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \frac{\text{İşsiz}}{\text{İşgücü Arzı}(\text{İstihdam} + \text{İşsiz})} \times 100$$

İşteki Durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

Kayıt Dışı İstihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt Dışı İstihdam Oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı İstihdam Oranı} = \frac{\text{Kayıtdışı İstihdam}}{\text{Toplam İstihdam}} \times 100$$

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı İşgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Kurumsal Olmayan Nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal Olmayan Çalışma Çağındaki Nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Mesleklere Göre İstihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) ISCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. ISCO’da söz konusu olan meslek grubu iken TMS’de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcılarının ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş Bağımlılık Oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

$$\text{Yaş Bağımlılık Oranı} = \frac{0 - 14 \text{ Yaş Nüfus} + 65 \text{ Yaş ve üstü Nüfus}}{15 - 64 \text{ Yaş Nüfus}} \times 100$$

Yerel Birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Yetersiz İstihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Zamana Bağlı Eksik İstihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2014							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	15	1.203	28	47	29	2,3%	2,4%
İmalat	327	14.685	481	777	921	3,2%	6,3%
Elektrik, Gaz, Buhar Üretimi	5	258	2	33	46	0,8%	17,8%
İnşaat	439	7.066	126	466	566	1,8%	8,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	403	8.100	313	486	466	3,7%	5,7%
Ulaştırma ve Depolama	64	3.397	64	94	39	1,8%	1,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	195	7.524	430	495	201	5,4%	2,7%
Bilgi ve İletişim	4	121	2	12	1	1,6%	0,8%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	15	218	1	2	21	0,5%	9,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	21	283	29	28	19	9,2%	6,6%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	63	553	38	115	48	6,5%	8,7%
İdari ve Destek Hizmetleri	55	2.063	103	121	228	4,7%	11,0%
Eğitim	89	2.192	26	57	-25	1,2%	-1,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	47	1.740	95	97	137	5,2%	7,9%
Kültür, Sanat ve Spor	6	66			8	0,0%	12,7%
Diğer Hizmetler	76	689	33	33	28	4,6%	4,0%
Genel Toplam	1.825	50.164	1.771	2.865	2.732	3,4%	5,4%

EK:5 2 ile 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri-İSPARTA

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Isparta ilinde 54 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 45 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 45 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Isparta ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 45 işyerine soru kağıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin 11 tanesi Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

Tablo 6 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İşyeri	Erkek	Kadın	Toplam
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	11	16	3	19
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	7	9	16
Ulaştırma ve depolama	5	17	3	20
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	11	3	14
Madencilik ve taş ocaklığı	3	10	2	12
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	3	5	4	9
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	4	0	4
Eğitim	2	1	17	18
Diğer hizmet faaliyetleri	2	6	1	7
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	2	3	5
İmalat	1	5	2	7
Bilgi ve iletişim	1	6	0	6
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	1	2	3
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	2	0	2
İnşaat	1	2	0	2
Toplam	45	95	49	144

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 15 sektörde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 144 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yüzde 34'ü kadın, yüzde 66'sı erkektir. En fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret ve en fazla çalışan Ulaştırma ve Depolama sektöründedir.

45 işyerinden 3 tanesinde 5 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir.

Toplamda 19 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde en fazla güçlük çekilen meslek Kurye (3 kişi) şeklindedir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında yüzde 68 oranında gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamamasından yüzde 47 yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından dolayı eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Isparta ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra toplamda artacağı tahmin edilmiştir. İstihdamın yüzde 16 oranında artacağı öngörülmüştür.

Tablo 2 İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	Sayı	Meslek	Sayı
Mermer İşçisi	10	Kurye	1
Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları Ve İlgili Elektrik İşçileri	10		
İcra Memuru	2		

Kaynak: İPA 2015